

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBOS
IŠVADA DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS AUDITO, APSKAITOS, TURTO
VERTINIMO IR NEMOKUMO VALDYMO TARNYBOS PRIE LIETUVOS
RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS BANKROTO ADMINISTRATORIŲ
VEIKLOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS SRITYJE**

TURINYS

1. KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI.....	2
2. KORUPCIJOS RIZIKA BANKROTO ADMINISTRATORIŲ VEIKLOS TIKRINIMO SRITYJE.....	5
2.1. KORUPCIJOS RIZIKA PLANINIŲ PATIKRINIMŲ SRITYJE	6
2.2. KORUPCIJOS RIZIKA NEPLANINIŲ PATIKRINIMŲ SRITYJE	14
2.3. KORUPCIJOS RIZIKA ATSAKOMYBĖS UŽ BANKROTO ADMINISTRATORIŲ PADARYTUS PAŽEIDIMUS TAIKYMO SRITYJE.....	16
3. KORUPCIJOS RIZIKA BANKROTO ADMINISTRATORIŲ VEIKLOS STEBĖSENOS SRITYJE.....	19
4. KORUPCIJOS RIZIKA KVALIFIKACINIŲ BANKROTO ADMINISTRATORIŲ EGZAMINŲ ORGANIZAVIMO, REZULTATŲ VERTINIMO SRITYJE	26
5. KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI ADMINISTRUOJANT BANKROTO ADMINISTRATORIŲ ATRANKOS KOMPIUTERINĘ PROGRAMĄ.....	31
6. KORUPCIJOS RIZIKA VIEŠŲJŲ IR PRIVAČIŲ INTERESŲ DERINIMO KONTROLĖS VYKDYMO SRITYJE	37
7. MOTYVUOTOS IŠVADOS.....	40
8. PASIŪLYMAI	42
1 PRIEDAS.....	45

1. KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI

Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Tarnyba arba Priežiūros institucija) bankroto administratorių veiklos priežiūros veiklos srityje korupcijos rizikos analizė atliekama pirmą kartą¹. Tarnyba bankroto administratorių veiklos priežiūrą vykdo nuo 2016 m. sausio 1 d.², kai perėmė šią funkciją iš Įmonių bankroto valdymo departamento prie Ūkio ministerijos.

Sociologinio tyrimo „Lietuvos korupcijos žemėlapis“ 2016 m. duomenimis, Tarnyba užima 5 vietą pagal korupcijos paplitimą tarp Finansų ministerijos institucijų:

- 17 proc. apklaustų įmonių atstovų mano, kad Tarnyba yra labai korumpuota Finansų ministerijos institucija.

- 38 proc. apklaustų įmonių atstovų mano, kad Tarnyba yra iš dalies korumpuota Finansų ministerijos institucija.

- 9 proc. apklaustų įmonių atstovų mano, kad Tarnyba yra visai nekorumpuota Finansų ministerijos institucija.

- 36 proc. apklaustųjų įmonių atstovų nežino ar neatsakė.

Atliekant korupcijos rizikos analizę analizuotos šios Tarnybos veiklos sritys:

1. bankroto administratorių veiklos patikrinimas;
2. bankroto administratorių veiklos stebėsenos vykdymas;
3. kvalifikacinių bankroto administratorių egzaminų organizavimas, rezultatų vertinimas;
4. kompiuterinės programos, naudojamos atrinkti nustatytus kriterijus (darbo krūvį, darbo patirtį, galiojančias nuobaudas) atitinkančius bankroto administratorius, administravimas;
5. Tarnyboje dirbančių asmenų viešųjų ir privačių interesų derinimo kontrolės vykdymas.

Analizuotas 2017 metų laikotarpis. Kai kuriais atvejais taip pat vertinta Tarnybos veikla 2016 m. ir 2018 m.

Tikslas – antikorpuciniui požiūriu įvertinti Tarnybos veiklą bankroto administratorių veiklos priežiūros srityje, nustatyti korupcijos rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidų darbuotojams

¹ Korupcijos rizikos analizė Ūkio ministerijos bankroto administratorių atestavimo, teismo skiriamo bankroto administratoriaus kandidatūros atrankos, derinimo, skyrimo ir atlyginimo dydžio nustatymo bei bankroto administratorių veiklos kontrolės veiklos srityse buvo atlikta 2010 m.

Išvados numeris L-01-2032, 2010 m. birželio 30 d. Prieiga internete: https://www.stt.lt/documents/korupcijos_rizikos_analize/UKio%20ministerijos%20KRA%20isvada.pdf.

² Audito ir apskaitos tarnyba, Turto vertinimo priežiūros tarnyba ir Įmonių bankroto valdymo departamentas prie Ūkio ministerijos sujungimo būdu buvo reorganizuoti į naują biudžetinę įstaigą – Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybą, kuriai perėjo visos anksčiau veikusios įstaigų teisės ir pareigos. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gegužės 6 d. nutarimo „Dėl sutikimo reorganizuoti Audito ir apskaitos tarnybą, Turto vertinimo priežiūros tarnybą ir Įmonių bankroto valdymo departamentą prie Ūkio ministerijos“ 1 p. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/ec54ffd0f58011e4927fda1d051299fb>.

padaryti korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, ir pateikti pasiūlymus, kurie padėtų geriau valdyti nustatytus korupcijos rizikos veiksnius ir Tarnybos veiklą padarytų skaidresnę.

Uždaviniai:

1. nustatyti teisinio reglamentavimo trūkumus, kurie sudaro prielaidų korupcijai pasireikšti;
2. nustatyti teisės aktų įgyvendinimo problemas, susijusias su korupcija;
3. išanalizuoti praktinį procedūrų vykdymą ir nustatyti galimus korupcijos rizikos veiksnius;
4. pasiūlyti korupcijos riziką ir jos veiksnius mažinančias priemones.

Objektas – analizuojamąją sritį reglamentuojantys teisės aktai bei Tarnybos veikla vykdančios bankroto administratorių veiklos priežiūrą 2017 m.

Subjektas – Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos.

Duomenų rinkimo ir vertinimo metodai:

1. teisės aktų ir dokumentų turinio analizė;
2. interviu metodas (Tarnybos darbuotojams pateikti klausimai);
3. prieinamos informacijos stebėjimas ir analizavimas (Tarnybos interneto svetainė, informacija žiniasklaidoje ir pan.).

Atliekant korupcijos rizikos analizę išnagrinėta ir (ar) įvertinta:

1. Išvados dėl korupcijos rizikos analizės 1 priede nurodyti teisės aktai, dokumentai ir informacija.
2. Tarnybos ir kitose interneto svetainėse³ skelbiama informacija, susijusi su analizuojamomis veiklos sritimis.
3. Tarnybos darbuotojų elektroniniu paštu, telefonu ir per susitikimus pateikta informacija⁴ apie darbo praktiką ir veiklos rezultatus analizuojamose veiklos srityse.

Korupcijos rizikos analizės išvados padarytos remiantis nurodytų dokumentų, duomenų ir kitų šaltinių analize. Rengiant išvadas taip pat buvo atsižvelgta į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 patvirtintos Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos⁵ 15 punkte nustatytus kriterijus, įvertinant:

³ Susipažinome su:

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių pažymomis dėl skundų prieš Tarnybą. Prieiga internete:

<http://www.lrski.lt/seimo-kontrolieriu-pazymos/search.html>.

2. Valstybės kontrolės veiklos audito ataskaita „Ar Lietuvos verslo priežiūros sistema efektyvi“, kurioje buvo vertinta Tarnybos veikla organizuojant administratorių kvalifikacinius egzaminus, vertinant administratoriams nustatytų etikos principų laikymąsi. Prieiga internete: http://www.vkontrolė.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=2.

3. Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos interneto svetainėje skelbiamomis Tarnybos vadovų ir struktūrinių padalinių vadovų privačių interesų deklaracijomis. Prieiga internete: <http://vtek.lt/paieska/id001/paieska.php>.

⁴ Informacija saugoma:

\\public.stt.lt\public\Korupcijos_prevencijos_valdyba\KRSkyrius\2018_metai\KRA_2018_medžiaga\AVNT bankroto adm.

⁵ Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.B96A881B578F>.

1. išvadas dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės;
2. sociologinių tyrimų duomenis;
3. galimybę vienam darbuotojui priimti sprendimus analizuojamose srityse;
4. darbuotojų ir padalinių atstumą nuo centrinio padalinio;
5. darbuotojų savarankiškumą priimant sprendimus ir sprendimų priėmimo diskreciją;
6. darbuotojų ir padalinių priežiūros ir kontrolės lygį;
7. laikymąsi įprastos darbo tvarkos;
8. darbuotojų rotacijos lygį;
9. atliekamos veiklos ir sudaromų sandorių dokumentavimo reikalavimus;
10. teisės aktų priėmimo ir vertinimo sistemą;
11. veiklos, dokumentų viešumą ir prieinamumą visuomenei.

Jeigu dokumentų ar duomenų nebuvo pateikta, buvo laikoma, kad jų nėra.

2. KORUPCIJOS RIZIKA BANKROTO ADMINISTRATORIŲ VEIKLOS TIKRINIMO SRITYJE

Pagal Įmonių bankroto įstatymo 11 str. 12 dalies nuostatas, bankroto administratoriaus⁶, kuris gali būti tiek fizinis, tiek juridinis asmuo, veiklą prižiūri ir duomenis apie įmonės bankroto procesą savo interneto svetainėje skelbia Vyriausybės įgaliota institucija. Bankroto administratorių ir bankroto administratorių padėjėjų (toliau – administratorių) veiklos priežiūra nuo 2016 m. sausio 1 d. yra viena iš Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Finansų ministerijos funkcijų⁷. Pagal Bankroto administratorių veiklos priežiūros taisyklės⁸ (toliau – Priežiūros taisyklės) administratorių veiklos priežiūros tikslas – tikrinti, kaip laikomasi teisės aktų, reglamentuojančių administratorių veiklą, reikalavimų ir (arba) užkirsti kelią galimiems pažeidimams atsirasti. Viena iš bankroto administratorių veiklos priežiūros sričių yra administratorių veiklos tikrinimas. Pagal Priežiūros taisyklių 7 p. nuostatas Priežiūros institucija tikrina administratorių veiklą organizuodama planinius ir neplaninius patikrinimus. Planinių ir neplaninių patikrinimų tvarką nustato Planinių ir neplaninių bankroto administratorių veiklos patikrinimų taisyklės⁹ (toliau – Patikrinimų taisyklės). Tiek planinių, tiek neplaninių patikrinimų metu tikrinama, kaip administratoriai vykdo Įmonių bankroto įstatyme ir Fizinių asmenų bankroto įstatyme nurodytas pareigas. Tikrinamos administratorių pareigos pateikiamos Patikrinimų taisyklių 1 ir 2 priede. Pažymėtina, kad šios taisyklės 2 priedu, kuriame nurodytos tikrinamos Fizinių asmenų bankroto įstatyme reglamentuotos administratoriaus pareigos, buvo papildytos Tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. V1-182. Iki įsakymo įsigaliojimo buvo tikrinamos tik Įmonių bankroto įstatyme nustatytos administratoriaus pareigos, todėl šioje korupcijos rizikos analizėje nagrinėjome tik Patikrinimų taisyklių 1 priede nurodytas tikrinamas pareigas, t. y. įmonių bankroto proceso metu atsirandančias pareigas administratoriui. Administratoriaus pareigų administruojant fizinių asmenų

⁶ Pagal Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo 11 str. 1 d. 1 p. bankroto administratorius – tai fizinis ar juridinis asmuo, teismo paskirtas atlikti įmonės bankroto procedūras. Fizinių asmenų bankroto įstatymas nurodo, kad fizinio asmens bankroto administratorius yra fizinis arba juridinis asmuo arba juridinio asmens padalinys (filialas), Įmonių bankroto įstatymo nustatyta tvarka turintis teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas ar Įmonių restruktūrizavimo įstatymo nustatyta tvarka turintis teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas.

⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1K-344 „Dėl Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų patvirtinimo“ 9.4.4 p. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/521ea860a25c11e58fd1fc0b9bba68a7/wfPQlpybME>.

⁸ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2016 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. 1K-270 „Dėl bankroto administratorių ir restruktūrizavimo administratorių veiklos priežiūros taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Bankroto administratorių veiklos priežiūros taisyklių 3 p. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/6a2ed400428b11e6a8ae9e1795984391/OPCtiNenyS>.

⁹ Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2016 m. rugpjūčio 30 d. įsakymas Nr. V1-341 „Dėl Planinių ir neplaninių bankroto administratorių veiklos patikrinimų taisyklių patvirtinimo“. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/136e40506f7811e6a014b8463e530a88/iteqrDQfPh>.

bankroto procesą nevertinome, kadangi iki 2017 m. gruodžio 31 d. Tarnyba neplanavo ir neatliko administratorių veiklos administruojant fizinių asmenų bankroto procesus planinių patikrinimų.

2.1. Korupcijos rizika planinių patikrinimų srityje

Planinio administratoriaus veiklos patikrinimo (toliau – planinis patikrinimas) tikslas – surinkti ir įvertinti informaciją apie administratoriaus veiklą, administruojant įmonių ar fizinių asmenų bankroto procesus (toliau – bankroto procesas arba procesai) bei suteikti jam metodinę pagalbą¹⁰. Planiniai patikrinimai yra dviejų rūšių:

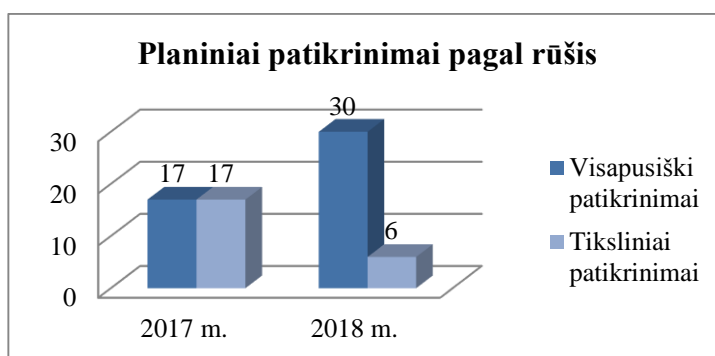
1. Visapusiškas planinis patikrinimas – administratoriaus veiklos administruojant bankroto procesą ar procesus patikrinimas, kuris apima visų administratoriaus pareigų, nustatytų Patikrinimų taisyklių 1 ar 2 prieduose, vykdymo patikrinimą.

2. Tikslinis planinis patikrinimas – administratoriaus veiklos administruojant bankroto procesą ar procesus patikrinimas, kuris apima vienos ar kelių administratoriaus pareigų, nustatytų Patikrinimų taisyklių 1 ar 2 prieduose, vykdymo patikrinimą.

Nustatyti šie korupcijos rizikos veiksniai planinių patikrinimų srityje:

2.1.1. *Nereglamentuota visapusiškų ir tikslinių planinių patikrinimų poreikio nustatymo tvarka*

Nors planiniai patikrinimai pagal rūšis skirstomi į visapusiškus ir tikslinius, Lietuvos Respublikos finansų ministro valdymo sričių 2018–2020 m. strateginiame veiklos plane¹¹ nurodytas tik bendras planinių patikrinimų, kuriuos Tarnyba turi atlikti per metus, skaičius. Tarnyba kasmet nuo 2017 m. turi patikrinti 7 proc. visų veiklą vykdančių administratorių. Planinių patikrinimų skaičius 2017–2018 m. pagal rūšis pavaizduotas 1 paveikslėlyje.

1 pav. Planinių patikrinimų pasiskirstymas pagal rūšis

¹⁰ Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2016 m. rugpjūčio 30 d. įsakymas Nr. V1-341 „Dėl Planinių ir neplaninių bankroto administratorių veiklos patikrinimų taisyklių patvirtinimo“, Taisyklių 5 p. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/136e40506f7811e6a014b8463e530a88/iteqrDQfPh>.

¹¹ Patvirtintas finansų ministro 2018 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. 1K-112. Vertinimo kriterijaus (kodas P-01-02-01-02-09) „Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių planiniai veiklos patikrinimai nuo visų bankroto ir restruktūrizavimo administratorių, administruojančių bankroto ir (ar) restruktūrizavimo procesus, patikrinimai (procentais)“ reikšmė 2017 – 2020 m. yra 7 proc. Prieiga internete: https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/FM%202018-2020%20_SVP_TVIRTINIMAS_TDK.pdf.

Iš viso 2017 m. Tarnyba suplanavo ir atliko po lygiai planinių visapusiškų ir planinių tikslinių patikrinimų, o 2018 m. Tarnyba planuoja, kad 83 proc. planinių patikrinimų turėtų būti visapusiški, o kiti 17 proc. planinių patikrinimų – tiksliniai.

Nenustatyta planinių patikrinimų paskirstymo pagal rūšis tvarka laikoma korupcijos rizikos veiksniu, kadangi, atliekant tikrintinų administratorių atranką, gali būti neobjektyviai elgiamasi nustatant atrinkto tikrinti administratoriaus planinio patikrinimo rūšį.

Pasiūlymas: Reglamentuoti visapusiškų ir tikslinių planinių patikrinimų poreikio nustatymo tvarką.

2.1.2. Nenurodoma atrankos kriterijų, naudotų sudarant planuojamų tikrinti administratorių sąrašą, taikymo eilės tvarka

Pagal Patikrinimų taisyklių 8 p. nuostatas planinių patikrinimų planas sudaromas pagal vieną ar kelis kriterijus. Informacija apie 2017–2018 m. planinių patikrinimų planams sudaryti taikytus atrankos kriterijus pateikiama 2 lentelėje.

2 lentelė. Planinių patikrinimų planų 2017–2018 m. sudarymo kriterijai

Planinio patikrinimų plano sudarymo kriterijai	2017 m.		2018 m.		
	Visapusiški	Tiksliniai	Visapusiški		Tiksliniai
			Fizinių asmenų	Įmonių	
1. Administratoriaus administruojamo bankroto proceso kreditorių reikalavimų suma	✓	-	-	-	-
2. Administratoriaus veikla netikrinta 6 metus	-	-	-	-	-
3. Administratoriaus veiklos stebėsenos metu jo veikloje nustatyta galimų teisės aktų pažeidimo požymių	-	-	-	-	-
4. Administratoriaus administruojamų bankroto procesų skaičius	-	✓	✓	✓	✓
5. Administratoriaus administruojamų bankroto procesų trukmė	-	-	-	✓	✓
6. Administratoriaus administruojamų bankroto procesų kreditorių reikalavimų tenkinimo apimtis procentais	-	-	-	-	-
7. Praėjusiais arba einamaisiais metais administratoriaus veikloje buvo nustatyta teisės aktų pažeidimų, bet už juos nebuvo skirta nuobauda	-	-	-	-	-
8. Kitos aplinkybės, dėl kurių galimas teisės aktų pažeidimų rizikos padidėjimas	-	-	✓	✓	✓

Atrenkant planuojamus tikrinti administratorius 2017 m. ir 2018 m. buvo taikytas skirtingas skaičius kriterijų: 2017 m. taikyta po vieną atrankos kriterijų atrenkant administratorius visapusiškiems ir tiksliniams planiniams patikrinimams, 2018 m. – nuo dviejų iki trijų atrankos kriterijų. Taikant daugiau nei vieną atrankos kriterijų tampa svarbus kriterijų taikymo eiliškumas ir tokios informacijos viešumas. Neskelbiamas taikytų atrankos kriterijų eiliškumas gali būti laikomos korupcijos rizikos veiksniu, kadangi atliekant tikrintinų administratorių atranką gali būti neobjektyviai elgiamasi naudojant atrankos kriterijų eiliškumo įtaką atrankos rezultatams.

Pasiūlymas: Administratorių veiklos patikrinimo plane nurodyti atrankos kriterijų, naudotų sudarant planuojamų tikrinti administratorių sąrašą, taikymo eilės tvarką.

2.1.3. Tikrinamų administratorių atranką atlieka patikrinimų procese dalyvaujantis darbuotojas, kurio pareigybės aprašyme ši funkcija nėra nurodyta

Pagal Patikrinimų taisyklių 9 punkto nuostatas planinių patikrinimų plano projektą parengia ir teikia tvirtinti Priežiūros institucijos vadovui Priežiūros institucijos Nemokumo administravimo patikrinimų skyriaus vedėjas. Iš Įmonių restruktūrizavimo ir bankroto informacinės sistemos apie administratorius gauti duomenys buvo analizuojami ir planuojami tikrinti administratoriai atrinkti naudojantis „Microsoft Excel“ programa.

Planuojamų tikrinti 2017 m. ir 2018 m. administratorių atranką atliko Nemokumo administravimo patikrinimų skyriaus vedėjas. Susipažinę su skyriaus vedėjo pareigybės aprašymu nustatėme, kad administratorių atrankos atlikti patikrinimus funkcijos jame nėra nurodytos¹². Pažymėtina, kad pagal pareigybės aprašymą Nemokumo administravimo patikrinimų skyriaus vedėjas atlieka kitas su patikrinimais susijusias funkcijas:

- paskirsto užduotis skyriaus valstybės tarnautojams ir darbuotojams, t. y. paskiria tikrinamus administratorius;
- vizuoja skyriaus darbuotojų parengtus dokumentus (pavyzdžiui, išvadas dėl administratoriaus veiklos patikrinimo).

Situacija, kai tas pats asmuo atlieka tikrintinų administratorių atranką, paskiria konkretų darbuotoją atlikti administratoriaus patikrinimą, vizuoja išvadą dėl administratoriaus patikrinimo bei pats gali atlikti patikrinimus, vertinama kaip didinanti korupcijos pasireiškimo tikimybę.

Pasiūlymai: siekiant atskirti sprendimų priėmimo ir įgyvendinimo procesus, patikrinimų atrankos atlikimą pavesti su patikrinimų atlikimu nesusijusiam darbuotojui, kurio pareigybės aprašyme būtų nustatyta patikrinimų atrankos atlikimo funkcija.

2.1.4. Skirtingos rūšies patikrinimus atlikti 2018 m. administratoriai buvo atrinkti pagal vienodus kriterijus

Visapusiško planinio patikrinimo metu tikrinama, kaip administratorius vykdo Patikrinimų taisyklių 1 priede nustatytas pareigas administruodamas bankroto procesą, o tikslinio patikrinimo metu tikrinama, kaip administratorius vykdo vieną ar kelias pareigas. Taigi skiriasi planinių patikrinimų rūšių tikrinamų administratoriaus pareigų skaičius: visapusiško patikrinimo metu tikrinamos visos administratoriaus pareigos, o tikslinio – viena ar kelios administratoriaus pareigos.

¹² Pareigybės aprašymas patvirtintas Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2015 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V1-3 (Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2017 m. gruodžio 27 d. įsakymo Nr. P1-195 redakcija).

Tarnyba, atlikdama tikslinius planinius patikrinimus 2018 m., planuoja tikrinti Patikrinimų taisyklių 1 priedo 9 punkte „Turto realizavimas“ numatytų pareigų vykdymą¹³.

Sudarant planuojamų tikrinti 2018 m. administratorių sąrašą visapusiškiems planiniams patikrinimams įmonių bankroto procesus administruojantys administratoriai buvo atrinkami pagal tokius pačius atrankos kriterijus kaip ir atrenkant administratorius atlikti tikslinius planinius patikrinimus. Planuojami tikrinti visapusiškų ir tikslinių planinių patikrinimų metu įmonių bankroto procesus administruojantys bankroto administratoriai buvo atrinkti pagal Patikrinimų taisyklių 8.4 p. „bankroto administratoriaus administruojamų bankroto procesų skaičius“, 8.5 p. „bankroto administratoriaus administruojamų bankroto procesų trukmė“ ir 8.8 p. „kitos aplinkybės, dėl kurių galimas teisės aktų pažeidimų rizikos padidėjimas“. Pažymėtina, kad sudarant 2017 m. planuojamų tikrinti administratorių sąrašą visapusiškiems ir tiksliniams planiniams patikrinimams atlikti bankroto administratoriai buvo atrinkti pagal skirtingus kriterijus¹⁴, todėl atranka buvo aiškesnė nei sudarant 2018 m. planuojamų tikrinti administratorių sąrašą.

Kadangi tikslinių planinių patikrinimų metu planuota tikrinti administratorių pareigas vykdant turto realizavimą, atrinktos tikrinimui administruojamos bankrutuojančios įmonės turi turėti turto, kad Tarnyba galėtų įvertinti, ar administratoriai tinkamai vykdo jiems nustatytas pareigas. Visapusiškiems planiniams patikrinimams atrinktiems bankroto procesams turto turėjimo reikalavimas nėra keliamas. Manome, kad tiksliniams planiniams patikrinimams atlikti administratoriai turėtų būti atrinkami taikant atrankos kriterijus, kurie užtikrintų patikrinimo tikslo pasiekimą, t. y. atrinktų administratorių veiklą administruojant bankroto procesus būtų galima patikrinti dėl konkrečių pareigų vykdymo, pavyzdžiui, turto realizavimo. Neaiški administratorių atranka patikrinimams atlikti yra laikoma korupcijos rizikos veiksnium, nes gali sukelti visuomenei abejonių dėl atrankos proceso objektyvumo.

Pasiūlymas: siekiant pagrįsti planinių patikrinimų atranką, nustatyti, kad skirtingos rūšies patikrinimams administratoriai atrinkami taikant skirtingus kriterijus.

2.1.5. Nenustatytas reikalavimas patikrinimų planui sudaryti taikytus kriterijus skelbti viešai

Pagal Patikrinimų taisyklių 10 p. planinių patikrinimų plane nereikalaujama nurodyti taikytų atrankos kriterijų, nors planinių patikrinimų plano projekte jie turėjo būti nurodyti¹⁵. Praktikoje Tarnyba informaciją apie taikytus kriterijus nurodo interneto svetainėje skelbiamame

¹³ Tarnybos 2017 m. lapkričio 20 d. dokumentas „Dėl 2018 m. planuojamų tikrinti administratorių“. Prieiga internete: <http://www.avnt.lt/assets/Nemokumas/Administratoriai/Administratori-veiklos-prieira/praneimas.pdf>.

¹⁴ Visapusiškiems patikrinimams administratoriai buvo atrinkti pagal didžiausią administratoriaus administruojamo bankroto proceso kreditorių reikalavimų sumą, o tiksliniams patikrinimams – pagal didžiausią administratoriaus administruojamų bankroto procesų skaičių.

¹⁵ Pagal Patikrinimų taisyklių 9 punkto nuostatas, planinių patikrinimų plano projekte turi būti nurodyti kriterijai, pagal kuriuos buvo atrinkti administratoriai, kurių veiklą planuojama tikrinti.

neregistruotame dokumente, pasirašytame Tarnybos direktoriaus. Planinių patikrinimų planui sudaryti naudojami dokumentai ir juose pateikiama informacija pavaizduota 3 paveikslėlyje.

3 pav. Planinių patikrinimų planui sudaryti naudojami dokumentai ir juose pateikiama informacija

Taigi planinių patikrinimų plano projekte pateikta informacija yra nurodoma dviejuose dokumentuose. Tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintame planinių patikrinimų plane nurodomi atrinkti patikrinimams administratoriai, o viešai skelbiamame dokumente – atrankai taikyti kriterijai.

Pagal planinių patikrinimų plano tvirtinimo tvarką ir taikytų kriterijų viešinimo praktiką susidaro situacija, kai dokumentas, kuriame nurodomi administratorių atrankai taikyti kriterijai, yra parengiamas vėliau nei patvirtinamas planinių patikrinimų planas:

1. Tarnybos direktoriaus 2016 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. V4-123 patvirtintas 2017 m. administratorių veiklos patikrinimų planas, o šio plano sudarymo kriterijus paviešinantis dokumentas parengtas 2016 m. lapkričio 23 d.¹⁶, t. y. praėjus vienai dienai.

2. Tarnybos direktoriaus 2017 m. lapkričio 17 d. įsakymu Nr. V4-265 patvirtintas 2018 m. administratorių veiklos patikrinimų planas, o šio plano sudarymo kriterijus nurodantis dokumentas parengtas 2017 m. lapkričio 20 d.¹⁷, t. y. praėjus trims dienoms. Pažymėtina, kad šiame dokumente nėra nurodyto Patikrinimų taisyklių 8.8 p. nustatyto kriterijaus „kitos aplinkybės, dėl kurių galimas teisės aktų pažeidimų rizikos padidėjimas“, kuris buvo taikomas sudarant 2018 m. administratorių veiklos planinių patikrinimų planą, turinio. Nemokumo administravimo patikrinimų skyriaus vedėjo R. L. 2017-11-17 teikime dėl patikrinimų plano projekto Nr. D4-1721, kuris nėra viešai paskelbtas, buvo nurodyta, kad taikant šį kriterijų „į 2018 m. planą neįtrauktini bankroto administratoriai, tikrinti

¹⁶ Tarnybos direktoriaus raštas „Dėl 2017 m. planuojamų tikrinti administratorių veiklos patikrinimų“. Prieiga internete: <http://www.avnt.lt/assets/Nemokumas/Administratoriai/Administratori-veiklos-prieira/ADMINISTRATORI-VEIKLOS-PRIEIRA/DI-2017-patikrinim3.pdf>.

¹⁷ Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie LR FM direktoriaus 2017 m. lapkričio 20 d. raštas „Dėl 2018 m. planuojamų tikrinti administratorių“. Prieiga internete: <http://www.avnt.lt/assets/Nemokumas/Administratoriai/Administratori-veiklos-prieira/praneimas.pdf>.

ankstesnių planinių patikrinimų (atliktų (atliekamų) 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 metais) metu¹⁸. Taigi viešai skelbiamoje informacijoje apie naudotus atrankos kriterijus nepateikta informacija apie Patikrinimų taisyklių 8.8 p. kriterijaus turinį, nors 2018 m. planinio patikrinimo plano projekte šio kriterijaus turinys buvo atskleistas.

Pasiūlymas: siekiant padidinti Tarnybos veiklos skaidrumą ir užtikrinti atrankos kriterijų viešinimą ne tik Tarnybos iniciatyva, nustatyti, kad Tarnybos direktoriaus įsakyme, kuriuo tvirtinamas planuojamų tikrinti administratorių sąrašas, turi būti nurodyti visi atrankos metu naudoti kriterijai ir pateikta informacija apie neapibrėžtų atrankos kriterijų turinį.

2.1.6. *Nenustatytas reikalavimas viešai skelbti metinių patikrinimų planų keitimo priežastis*

Pagal Patikrinimų taisyklių 11 punktą planinių patikrinimų planas Priežiūros institucijos vadovo sprendimu gali būti keičiamas:

1. jei nei vienas administratoriaus administruojamas bankroto procesas neatitinka Patikrinimų taisyklių 13 punkte numatytų kriterijų¹⁹;
2. kai administratorius išbraukiamas iš bankroto administravimo paslaugas teikiančių asmenų sąrašo.

Tarnybos interneto svetainėje skelbiamuose Tarnybos direktoriaus įsakymuose dėl planinių patikrinimų planų pakeitimo nėra nurodomų planų pakeitimo motyvų ir teisės aktų nuostatų, kuriomis vadovautasi priimant pakeitimus²⁰.

Susipažinus su 2016 ir 2017 m. planuojamų tikrinti administratorių sąrašais (toliau – Sąrašai), nustatėme, kad buvo atlikti šie planų pakeitimai:

- Iš 2016 m. Sąrašo išbraukta UAB „Litviga“ ir J. S., o įtraukta UAB „Bankroto administratorių kompanija“ bei J. D.
- Iš 2017 m. Sąrašo išbrauktas UAB „Bankroto centras“, kurio buvo planuojama atlikti tikslinį planinį veiklos patikrinimą, o UAB „Bankroto vizija“ ir UAB „Vantolina“ planinių patikrinimų rūšis pakeista iš tikslinių į visapusiškus.

¹⁸ Tarnybos Nemokumo administravimo patikrinimų skyriaus vedėjo R. L. 2017-11-17 teikimas Nr. D4-1721 „Dėl Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie LR FM 2018 m. planinių administratorių patikrinimų veiklos patikrinimų“. Raštas viešai nėra skelbiamas.

¹⁹ Pagal Patikrinimų taisyklių 13 p. nuostatas, prieš pradėdant visapusišką planinį patikrinimą, turi būti atrenkamas administratoriaus vienas ar keli administruojami bankroto procesai, atitinkantys šiuos kriterijus:

1. bankroto procesas pradėtas per ketverius kalendorinius metus iki visapusiško planinio patikrinimo pradžios ir nėra baigtas;
2. bankroto proceso metu nebuvo atliekamas visapusiškas planinis administratoriaus veiklos patikrinimas;
3. administruojamo bankroto proceso kreditorių reikalavimų suma yra didžiausia iš visų administratoriaus administruojamų bankroto procesų.

²⁰ Prieiga internete: <http://www.avnt.lt/veiklos-sritys/nemokumas-2/administratori-veiklos-prieziura/administratori-veiklos-patikrinimai/administratori-veiklos-patikrinimai-3/>.

Atliekant korupcijos rizikos analizę Tarnyba pateikė vidaus dokumentus, kuriuose buvo siūloma atlikti planuojamų tikrinti administratorių sąrašo pakeitimus. Dokumentuose nurodyta, kad pradėjus rengtis administratorių veiklos planiniams patikrinimams paaiškėjo, jog:

1. Nė vienas administratoriaus administruojamas bankroto procesas neatitinka Patikrinimų taisyklių 13 punkte nurodytų kriterijų, todėl pasiūlyta administratorius išbraukti iš planuojamų tikrinti administratorių sąrašo (2016 m. – UAB „Litvinga“ ir J. S.; 2017 m. – UAB „Bankroto centras“), o vietoj jų į planuojamų tikrinti administratorių sąrašą įrašyti bankroto administratorius, Sąrašo sudarymo metu atitikusius atrankos kriterijus (2016 m. – UAB „Bankroto administratorių kompanija“ bei J. D.).

2. Nė viena iš tiksliniam planiniam patikrinimui atrinkto administratoriaus administruojama įmonė neturi turto arba Tarnybai nepateikta duomenų apie tai, todėl pasiūlyta sąrašo pakeisti šių administratorių planinio patikrinimų rūšį ir atlikti visapusiškus planinius veiklos patikrinimus (2017 m. – UAB „Bankroto vizija“ ir UAB „Vantolina“).

Taigi vienu atveju buvo priimtas sprendimas pakeisti atrinkto patikrinimui atlikti administratoriaus numatyto planinio patikrinimo rūšį, t. y. vietoj tikslinių patikrinimų atlikti visapusiškus, o kitu atveju, – neradus patikrinimo kriterijų atitinkančių atrinkto administratoriaus administruojamo bankroto proceso, atrinktus administratorius išbraukti iš planuojamų tikrinti administratorių sąrašo ir vietoj jų įtraukti kitus, atrankos kriterijus atitikusius administratorius.

Nenustatytas reikalavimas viešai skelbti patikrinimų plano keitimo priežastis bei kriterijai, pagal kuriuos atrenkamas tikrinimui atlikti kitas administratorius, laikomi korupcijos riziką didinančiais veiksniais, nes visuomenei nesuteikiama galimybė susipažinti su keitimo motyvais ir vertinti keitimo pagrįstumo. Pažymėtina, kad korupcijos rizikos analizės atlikimo metu Tarnyba, išbraukdama iš 2018 m. administratorių veiklos patikrinimų plano administratorių, keitimo priežastį nurodė Tarnybos direktoriaus įsakyme²¹.

Pasiūlymas: siekiant užtikrinti Tarnybos veiklos skaidrumą, keičiant administratorių veiklos patikrinimo planą, nurodyti keitimo priežastį bei kriterijus, pagal kuriuos atrenkamas tikrinimui kitas administratorius.

2.1.7. Atliekant patikrinimus nepakankamai naudojamosi duomenų bazių informacija

Tarnybos atliekamų planinių patikrinimų nuoseklumo ir vienodos atlikimo praktikos užtikrinimas yra Planinių bankroto administratorių veiklos patikrinimų instrukcijos²² (toliau –

²¹ Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2018 m. balandžio 11 d. įsakymas Nr. V4-154 „Dėl audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2017-11-17 įsakymo Nr. V4-265 pakeitimo“. Prieiga internete: <http://www.avnt.lt/assets/Nemokumas/Administratoriai/Administratori-veiklos-prieira/ADMINISTRATORI-VEIKLOS-PRIEIRA/sakymas-del-plano-pakeitimo-skelbimui04-12.pdf>.

²² Patvirtinta Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2017 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. V1-68.

Instrukcija) tikslas. Susipažinus su Instrukcijoje nustatytais administratoriaus pareigų tikrinimo apimtimis, t. y. prašoma pateikti informacija (paaiškinimais, dokumentais) bei pareigos tikrinimo eiga, manome, kad neužtikrinamas kai kurių administratoriui nustatytų pareigų atlikimo tikrinimas, pavyzdžiui: tikrinant administratoriui pavestą pareigą organizuoti turto pardavimą, parduoti ar perduoti turtą kreditoriams (Instrukcijos 23.2 punktas) nenumatyta tikrinti, ar turtas nebuvo parduotas su administratoriumi susijusiems asmenims. Draudimas administratoriui pirkti įmonės turtą, atstovauti pirkėjui jį perkant, o įmonės turto pirkėju ir pirkėjo atstovu būti administratoriaus sutuoktiniui, giminystės (tiesiosios aukštesnės ir tiesiosios žemesnės linijos giminaičiai, tikri bei netikri broliai ir seserys, tėviai ir įvaikiai), svainystės ar partnerystės ryšiais su administratoriumi susijusiam asmeniui yra nustatytas Įmonių bankroto įstatymo 11 straipsnio 6 dalies nuostatose. Siekiant, kad Tarnyba stiprintų administratorių veiklos priežiūrą turto realizavimo srityje, Tarnybos darbuotojai, atlikdami patikrinimus turi įvertinti duomenų bazėse esančią informaciją. Manome, kad neturėdama prisijungimų prie duomenų bazių Tarnyba gali nustatyti tik dalį administratoriaus ryšių su turto pirkėjais, pavyzdžiui: Tarnyba, gavusi skundą, nustatė, kad administratorius pardavė administruojamos bankrutuojančios uždarnosios akcinės bendrovės turtą juridiniam asmeniui, kuriam pats administratorius vadovauja²³.

Tarnybai tikrinant, ar administratorius tinkamai vykdė tam tikras jam nustatytas pareigas, informacija turėtų būti gaunama ne tik iš paties administratoriaus, bet ir patikrinama duomenų bazėse.

Pasiūlymas: Instrukcijoje nustatyti, kokiose duomenų bazėse gali būti atliekamas administratoriaus vykdomų ar vykdytų pareigų tikrinimas ir atliekant tikrinimus įvertinti duomenų bazėse esančią informaciją.

2.1.8. Nenustatytas bankroto procesų, tikrinamų tikslinių patikrinimų metu, skaičius

Pagal Patikrinimų taisyklių 14 punkto nuostatas tiksliniam planiniam patikrinimui atlikti atrenkamas vienas, keli ar visi administratoriaus administruojami bankroto procesai, atsižvelgiant į tikrinamas administratoriaus pareigas. Taigi tikslinio patikrinimo metu tikrinamų bankroto procesų skaičiaus nėra reglamentuoto.

Per 2017 metų tikslinius planinius patikrinimus buvo tikrinamas Patikrinimų taisyklių 1 priedo 9 punkte „Turto realizavimas“ numatytų pareigų vykdymas²⁴. Susipažinus su išvadomis dėl administratorių veiklos tikslinių planinių patikrinimų, nustatėme, kad 2017 m. tikslinių planinių patikrinimų metu buvo tikrinama nuo vieno iki septynių administruojamų įmonių bankroto procesų, t. y. bankrutuojančių įmonių. Tarnybos darbuotojai, atlikdami administratorių UAB „Versluva“,

²³ Prieiga internete: <http://www.avnt.lt/kita/naujienos/bankroto-administratoriui-giedriui-paviloniui-skirta-nuobaudaviesas-sp-jimas/>.

²⁴ Tarnybos 2016 m. lapkričio 23 d. dokumentas „Dėl 2017 m. planuojamų administratorių veiklos patikrinimų“. Prieiga internete: <http://www.avnt.lt/assets/Nemokumas/Administratoriai/Administratori-veiklos-prieira/ADMINISTRATORI-VEIKLOS-PRIEIRA/DI-2017-patikrinim3.pdf>.

UAB „Paltaja“ ir L. P.²⁵ tikslinius patikrinimus, tikrino po vieną bankrutuojančios įmonės bankroto proceso administravimą, UAB „J ir LBR Bankroto administravimo, teisinės ir buhalterinės paslaugos“²⁶ tikslinio patikrinimo metu buvo tikrintas šešių įmonių bankroto procesų administravimas, o R. B.²⁷ – septynių įmonių bankroto procesų administravimas.

Dėl Tarnybos darbuotojams suteiktos per plačios diskrecijos spręsti dėl tikslinio patikrinimo metu tikrinamų bankroto procesų skaičiaus gali padidėti korupcijos pasireiškimo tikimybė.

Pasiūlymas: nustatyti tikslinio patikrinimo metu tikrinamų bankroto procesų skaičių.

2.2. Korupcijos rizika neplaninių patikrinimų srityje

Pagal Patikrinimų taisyklių 19 p., neplaninio administratoriaus veiklos patikrinimo (toliau – neplaninis patikrinimas) tikslas – įvertinti faktus ar aplinkybes, dėl kurių buvo inicijuotas neplaninis patikrinimas, užkirsti kelią naujiems teisės aktų pažeidimams atsirasti. Pagal Priežiūros taisyklių 16 punkto nuostatas, atliekant neplaninį administratoriaus veiklos patikrinimą pagal prašymą, skundą ar pranešimą, administratoriaus veikla tikrinama tiek, kiek prašoma, tačiau jeigu patikrinimo metu paaiškėja, kad esama kitų administratoriaus veiklos pažeidimų, tikrinama administratoriaus veikla, susijusi su paaiškėjusiais pažeidimais. Taigi neplaninio patikrinimo objektas gali būti išplečiamas atsižvelgiant į patikrinimo metu nustatytus pažeidimus.

Nustatyti šie korupcijos rizikos veiksniai neplaninių patikrinimų srityje:

2.2.1. *Nepakankamai pagrįstas neplaninio patikrinimo nutraukimas atsiėmus skundą*

Neplaninio patikrinimo pagrindai nurodyti Patikrinimų taisyklių 20 p. Vienas iš pagrindų pradėti neplaninį patikrinimą yra Priežiūros institucijoje gautas asmenų pareiškimas ar kitas dokumentas (toliau – skundas) dėl administratoriaus veiklos. Neplaninis administratoriaus veiklos patikrinimas Priežiūros institucijos vadovo sprendimu gali būti nutrauktas, kai nebelieka priežasties (atsiimtas prašymas, skundas ar pranešimas), dėl kurios tikrinimas buvo pradėtas arba tikrinimo metu administratorius yra išbraukiamas iš asmenų, teikiančių įmonių bankroto administravimo paslaugas, sąrašo²⁸. Susipažinus su kitų priežiūrą vykdančių subjektų – turto vertintojų ir antstolių – priežiūrą reglamentuojančiais teisės aktais²⁹, nenustatėme pagal gautą skundą pradėto neplaninio patikrinimo

²⁵ Patikrinimo išvados: UAB „Versluva“ – 2017-11-27 Nr. D4-1782; UAB „Paltaja“ – 2018-01-03 Nr. D4-6; L. P. – 2017-10- Nr. D4-1579.

²⁶ UAB „J ir LBR Bankroto administravimo, teisinės ir buhalterijos paslaugos“ 2017-08-18 patikrinimo išvada Nr. D4-1158.

²⁷ 2017-06-13 patikrinimo išvada Nr. D4-747.

²⁸ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2016 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. 1K-270 „Dėl Bankroto administratorių ir restruktūrizavimo administratorių veiklos priežiūros taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Bankroto administratorių veiklos priežiūros taisyklių 17 p. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/6a2ed400428b11e6a8ae9e1795984391/OPCtiNenyS>.

²⁹ Turto arba verslo vertintojų ir turto arba verslo vertinimo įmonių veiklos patikrinimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2012 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 1K-422. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.4B9F2BA06089/yFprnmUOdq>. Notarų veiklos tarnybinės priežiūros taisyklės, patvirtintos

nutraukimo galimybės pareiškėjui atsiėmus skundą. Manome, kad toks neplaninio patikrinimo nutraukimo atvejis nėra reglamentuotas atsižvelgiant į tai, kad pradėjus neplaninį patikrinimą iki skundo atsiėmimo gali būti nustatyta kitų teisės aktų pažeidimų.

Pagal Priežiūros taisyklių 16 punktą, jeigu neplaninio patikrinimo, pradėto pagal prašymą, skundą ar pranešimą, metu paaiškėja, kad yra kitų administratoriaus veiklos pažeidimų, tikrinama administratoriaus veikla, susijusi su paaiškėjusiais pažeidimais. Taigi nuostata, kad visais atvejais pagal gautą prašymą, skundą ar pranešimą pradėtas neplaninis patikrinimas nutraukiamas atsiėmus prašymą, skundą ar pranešimą, laikoma korupcijos rizikos veiksniu, nes Tarnybos darbuotojams gali būti daroma įtaka dėl informacijos apie prašymą, skundą ar pranešimą pateikusių asmenims tapatybės atskleidimo, siekiant paveikti prašymą, skundą ar pranešimą pateikusį asmenį jį atsiimti.

Pasiūlymas: panaikinti neplaninio patikrinimo nutraukimo atsiėmus skundą pagrindą, jei pradėjus neplaninį patikrinimą buvo nustatyta kitų administratoriaus veiklos pažeidimų.

2.2.2. Mažareikšmis teisės akto pažeidimas nustatomas neatlikus neplaninio patikrinimo, tik pagal pareiškėjo nurodytas aplinkybes

Atliekant korupcijos rizikos analizę nustatėme, kad Patikrinimų taisyklės papildžius 22¹ punktu³⁰ Tarnybai suteikta teisė priimti sprendimą nepradėti neplaninio patikrinimo, jei pagal prašyme (skunde) nurodytas aplinkybes aišku, kad galimas teisės aktų reikalavimų nesilaikymas ir (arba) netinkamas vykdymas yra mažareikšmis, t. y. vertintinas kaip formalus ir (ar) nereikšmingas pagal visus Patikrinimų taisyklių 22³ punkte nurodytus pažeidimų reikšmingumo vertinimo kriterijus³¹.

Mažareikšmio teisės akto pažeidimo sąvoka ir kriterijai pateikiami Viešojo administravimo įstatyme³², kurio 36⁹ straipsnyje nurodyta, kad pažeidimo tyrimas nutraukiamas, įstatyme numatyta poveikio priemonė neskiriama, o ūkio subjektui pareiškiamą žodinė pastaba, jeigu tyrimo metu nustatomas teisės aktų reikalavimų nesilaikymo ar netinkamo vykdymo faktas, kuris vertintinas kaip mažareikšmis teisės aktų reikalavimų pažeidimas ir kurį galima ištaisyti nedelsiant priežiūrai

Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. lapkričio 15 d. įsakymu Nr. 1R-282. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.498959DDCE67/xweJazzOnS>.

³⁰ Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2017 m. birželio 30 d. įsakymas Nr. V1-182 Dėl Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2016 m. rugpjūčio 30 d. įsakymo Nr. V1-341 „Dėl Planinių ir neplaninių bankroto administratorių veiklos patikrinimų taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo”. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=e0427460617c11e7b85cfdc787069b42>.

³¹ Mažareikšmiu teisės aktų reikalavimų pažeidimu, remiantis teisingumo ir protingumo principais, gali būti laikomas pažeidimas, kuris:

1. nėra kartotinis;
2. truko neilgą laiką, t. y. iki 15 dienų;
3. tik formaliai neatitinka teisės aktų reikalavimų;
4. neturėjo reikšmingos įtakos bankroto proceso administravimui;
5. neturėjo reikšmingos įtakos asmens (asmenų) teisėms ir teisėtiems interesams.

³² Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 25 dalis ir 36⁹ straipsnis. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.0BDDFFD850A66/sAhLCjWFUm>.

atliekančio subjekto pareigūno, kito valstybės tarnautojo ar darbuotojo akivaizdoje. Taigi mažareikšmis teisės akto pažeidimas gali būti nustatomas patikrinimo metu, todėl spręsti, ar teisės akto pažeidimas yra mažareikšmis, Tarnyba turėtų ne priimdama sprendimą nepradėti neplaninio patikrinimo, t. y. iš prašyme ar skunde nurodytų aplinkybių spręsdama dėl teisės akto pažeidimo mažareikšmiškumo, o atlikusi neplaninį patikrinimą.

Tarnybos darbuotojams suteikti per platūs įgaliojimai veikti savo nuožiūra, t. y. vertinti skunde pateiktas aplinkybes ir priimti sprendimą nepradėti neplaninio patikrinimo, yra korupcijos rizikos veiksnys.

Pasiūlymas: Reglamentuoti, kad mažareikšmis teisės akto pažeidimas gali būti nustatomas tik atlikus tyrimą.

2.3. Korupcijos rizika atsakomybės už bankroto administratorių padarytus pažeidimus taikymo srityje

Administratoriaus veiklos patikrinimą atlikęs Tarnybos darbuotojas parengia išvadą, kurioje teikia siūlymą dėl nuobaudos skyrimo ar jos neskyrimo. Pagal Priežiūros taisyklių 24 punkto nuostatas, priežiūros institucijos vadovas, susipažinęs su išvados turiniu ir atsižvelgęs į pažeidimo pobūdį, jo mastą, žalos dydį ir pasikartojimą, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo išvados gavimo dienos priima vieną iš galimų sprendimų: skirti administratoriui išvadoje siūlomą nuobaudą; neskirti administratoriui išvadoje siūlomos nuobaudos; priimti sprendimą skirti kitą nei siūlomą išvadoje nuobaudą.

Susipažinę su Tarnybos pateikta informacija apie išvadose nurodytus siūlymus skirti nuobaudas ar jų neskirti nustatėme, kad Tarnybos direktoriaus sprendimai dėl nuobaudų skyrimo ar jų neskyrimo sutapo su tikrintojo išvadoje pateiktu siūlymu. Tiek tikrintojui išvadoje teikiant siūlymą skirti konkrečią nuobaudą ar jos neskirti, tiek ir Tarnybos direktoriui priimant sprendimą dėl nuobaudos skyrimo ar neskyrimo yra vertinamos administratoriaus atsakomybę lengvinančios ar sunkinančios aplinkybės, kurios reglamentuotos Patikrinimų taisyklėse.

Nustatyti šie korupcijos rizikos veiksniai atsakomybės už administratorių padarytus pažeidimus taikymo srityje:

2.3.1. Neviešinamos patikrinimų išvados, kuriose nustatyti administratoriaus veiklos pažeidimai yra pagrindas skirti nuobaudą ar jos neskirti

Administratoriams siūlomos skirti nuobaudos ir tokį siūlymą pagrindžiantys nustatyti teisės aktų pažeidimai nurodomi patikrinimų ar stebėsenos išvadose, kurių formą, tvirtinimo tvarką reglamentuoja Patikrinimų taisyklių IV skyrius. Pagal šio skyriaus nuostatas, tikrintojas, atlikęs patikrinimą parengia išvados projektą dėl patikrinimo rezultatų, kurį pateikia Tarnybos vadovui bei tikrintam administratoriui. Administratorius turi teisę per nustatytą terminą pareikšti savo nuomonę

dėl išvados projekto, taip pat teikti papildomus paaiškinimus ir dokumentus. Tikrintojas, įvertinęs administratoriaus pareikštą nuomonę ar pasibaigus nustatytam terminui, parengia išvadą dėl patikrinimų rezultatų, kurią pasirašo ir pateikia Tarnybos vadovui. Nei Patikrinimų taisyklėse, nei kituose teisės aktuose nėra nustatytos pareigos viešinti patikrinimų išvadas. Viešas patikrinimų išvadų skelbimas suteiktų visuomenei galimybę susipažinti su patikrinimų rezultatais ir administratorių veiklos atitiktimi teisės aktų reikalavimams. Išvadų viešas skelbimas atitiktų tarptautinius atvirų duomenų principus³³ ir Nacionalinės kovos su korupcija programos 2015–2025 m. siekį – sudaryti geresnes galimybes visuomenės kontrolei bei Viešojo administravimo įstatymo 36² straipsnyje nurodytą ūkio subjektų veiklos priežiūros viešumo principą, pagal kurį informacija apie ūkio subjektų veiklos priežiūros atlikimo principus, procedūras ir rezultatus, atskleidžiamus apibendrinta forma, yra vieša.

Analizės metu nustatyta, kad Tarnybos interneto svetainės skiltyje „administratorių veiklos patikrinimai“³⁴ skelbiami einamųjų ir praėjusių metų planuojamų tikrinti administratorių sąrašai, administratorių veiklos priežiūros ataskaitos³⁵ ir informacija apie administratoriams skirtas nuobaudos – viešus įspėjimus³⁶ ir nurodoma Tarnybos direktoriaus įsakymu priimto sprendimo informacija: įsakymo data ir numeris, pažeisto teisės akto punktas. Manome, kad skelbiama informacija yra nepakankama, kadangi nėra aišku, kokiais administratoriaus veiksmais buvo pažeistas teisės aktas, į kokias atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes buvo atsižvelgta siūlant skirti nuobaudą ar jos neskirti.

Pasiūlymas: siekiant užtikrinti Tarnybos veiklos skaidrumą ir kartu laikantis asmens duomenų bei komercinės paslapties apsaugos principų, viešai skelbti nuasmenintas patikrinimų išvadas, kuriose būtų pateikta informacija apie patikrinimo rezultatus bei siūlymą skirti nuobaudą ar jos neskirti.

2.3.2. Planinių patikrinimų metu nustačius teisės aktų pažeidimus nuobaudos nebuvo skiriamos

Susipažinę su išvadomis dėl visapusiškų planinių patikrinimų, atliktų per 2017 metus, pastebėjome, kad patikrinimų metu nustačius teisės aktų nuostatų pažeidimų administratoriams nuobaudos nebuvo skirtos. Patikrinimų metu buvo nustatyta, kad septyni administratoriai³⁷ pažeidė

³³ Prieiga internete: <http://www.g20.utoronto.ca/2015/G20-Anti-Corruption-Open-Data-Principles.pdf>.

³⁴ Prieiga internete: <http://www.avnt.lt/veiklos-sritys/nemokumas-2/administratori-veiklos-prieziura/administratori-veiklos-patikrinimai/#ataskaitos>.

³⁵ Prieiga internete: <http://www.avnt.lt/veiklos-sritys/nemokumas-2/administratori-veiklos-prieziura/administratori-veiklos-prieziura-3/>.

³⁶ Prieiga internete: <http://www.avnt.lt/veiklos-sritys/nemokumas-2/administratori-veiklos-prieziura/nuobaudos-viesai-skelbiami-sp-jimai/>.

³⁷ 1. M. B. – 2017-05-31 patikrinimo išvada Nr. D4-677; 2. UAB „Ex Ante“ – 2017-06-21 patikrinimo išvada Nr. D4-

11 straipsnio 5 dalies 25 punkto nuostatas³⁸, nes pirmajam kreditorių susirinkimui pateikė tvirtinti reikalavimų neatitinkančias ataskaitas. Šią Įmonių bankroto įstatymo nuostatą pažeidęs administratorius negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, taigi nustatyti pažeidimai yra reikšmingi ir juos padariusiems administratoriams turėtų būti taikoma numatyta teisės aktuose atsakomybė. Pažymėtina, kad planinių visapusiškų patikrinimų metu buvo nustatyta ir kitų Įmonių bankroto įstatymo nuostatų pažeidimų, pavyzdžiui: Įmonių bankroto įstatymo 11 straipsnio 5 dalies 16 punkto nuostatų nesilaikė 13 administratorių³⁹, 5 administratoriai nesilaikė Įmonių bankroto įstatymo 11 straipsnio 5 dalies 20 punkto nuostatų nesilaikė 5 administratoriai⁴⁰.

Tarnybos darbuotojai, dalyvavę atliekant patikrinimus, turi užtikrinti teisės aktų reikalavimų vykdymą ir teikti siūlymą taikyti administratoriui jo padarytą pažeidimą atitinkančias sankcijas, nes teisinės atsakomybės neišvengiamumo principas reikalauja, kad pažeidimą padariusiam asmeniui būtų pritaikyta jo nusižengimo sunkumui proporcinga nuobauda. Tarnybai neužtikrinant teisinės atsakomybės neišvengiamumo principo įgyvendinimo didėja tikimybė korupcijai pasireikšti.

Pasiūlymas: siekiant užtikrinti atsakomybės neišvengiamumo principo įgyvendinimą, reglamentuoti nuobaudų skyrimo ar atleidimo nuo atsakomybės tvarką už teisės aktų pažeidimus ir stiprinti Tarnybos darbuotojų gebėjimus.

791; 3. UAB „Bankrotų administravimo grupė“ – 2017-08-18 patikrinimo išvada Nr. D4-1157; 4. UAB „Bankroto administravimo paslaugos“ – 2017-10-25 patikrinimo išvada Nr. D4-1572; 5. UAB „Vantolina“ – 2018-01-03 patikrinimo išvada Nr. D4-12; 6. UAB „Tigesta“ – 2018-01-04 patikrinimo išvada D4-17; 7. R. N. 2018-01-04 patikrinimo išvada Nr. D4-24.

³⁸ Tarnybos atstovai nurodė, kad Įmonių bankroto įstatymo 11² straipsnio 3 dalyje pateikta neteisinga nuoroda į Įmonių bankroto įstatymo 11 straipsnio 5 dalies 25 punktą, nes turėjo būti nurodytas 24 punktas, kuriame nustatyta administratoriaus pareiga sužinojus, kad jis neatitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimų, pranešti Priežiūros institucijai. Tarnyba nurodė, kad šiuo metu yra rengiama nauja Įmonių bankroto įstatymo redakcija, kurioje klaida bus ištaisyta.

³⁹ 1. UAB „Ex Ante“ – 2017-06-21 patikrinimo išvada Nr. D4-791; 2. UAB „Bankrotų administravimo grupė“ – 2017-08-18 patikrinimo išvada Nr. D4-1157; 3. M. B. – 2017-05-31 patikrinimo išvada Nr. D4-677; 4. UAB „Reniva“ – 2017-06-13 patikrinimo išvada Nr. D4-745; 5. UAB „Toplit“ – 2017-07-11 patikrinimo išvada Nr. D4-910; 6. D. V. – 2017-12-15 patikrinimo išvada Nr. D4-1910; 7. UAB „Avere“ – 2017-12-15 patikrinimo išvada Nr. D4-1913; 8. UAB „Bankroto vizija“ – 2017-12-06 patikrinimo išvada Nr. D4-1862; 9. UAB „Klaipėdos administratorių biuras“ – 2018-01-10 patikrinimo išvada Nr. D4-68; 10. R. N. – 2018-01-04 patikrinimo išvada Nr. D4-24; 11. UAB „Tigesta“ – 2018-01-04 patikrinimo išvada D4-17; 12. UAB „Nemokumo sprendimai“ – 2017-11-02 patikrinimo išvada Nr. D4-1624; 13. UAB „Vantolina“ – 2018-01-03 patikrinimo išvada Nr. D4-12.

⁴⁰ 1. UAB „Verslo konsultantai“ – 2017-07-05 patikrinimo išvada Nr. D4-896; 2. UAB „Toplit“ – 2017-07-11 patikrinimo išvada Nr. D4-910; 3. UAB „Avere“ – 2017-12-15 patikrinimo išvada Nr. D4-1913; 4. UAB „Klaipėdos administratorių biuras“ – 2018-01-10 patikrinimo išvada Nr. D4-68; 5. UAB „Vantolina“ – 2018-01-03 patikrinimo išvada Nr. D4-12.

3. KORUPCIJOS RIZIKA BANKROTO ADMINISTRATORIŲ VEIKLOS STEBĖSENOS SRITYJE

Bankroto administratorių veiklos priežiūros taisyklių 27 punkte nurodyta, kad priežiūros institucija teisės aktų nustatyta tvarka gautą informaciją apie administratorių veiklą vertina atlikdama administratorių veiklos stebėseną (toliau – stebėseną). Stebėsenos metu Tarnyba:

- nustato galimus bankroto procedūras reguliuojančių teisės aktų nuostatų pažeidimus, juos lemiančias ar galinčias lemti aplinkybes ir sistemina šią informaciją;
- patikrina, ar administratoriai atitinka Įmonių bankroto įstatymo 11² straipsnio 3 dalies 1 punkte ir 5 dalies 1 punkte nustatytus reikalavimus;
- patikrina, ar administratoriai praėjusiais kalendoriniais metais tobulino kvalifikaciją;
- patikrina, ar administratoriai turi profesinės civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę susipažinome su 2017 m. vykdytos stebėsenos išvadomis dėl nepriekaištingos reputacijos, kvalifikacijos tobulinimo ir administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo.

Nustatyti šie korupcijos rizikos veiksniai informacijos apie administratorių stebėsenos srityje:

3.1. Vykdoma tik dalies nepriekaištingą reputaciją sudarančių kriterijų stebėseną

Įmonių bankroto įstatymo 11 straipsnio 13 dalies 1 punkte nurodytas reikalavimas administratoriui (fiziniam asmeniui) būti nepriekaištingos reputacijos. Pagal Įmonių bankroto įstatymo 11² straipsnio 3 dalies nuostatas fizinis asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis atitinka bent vieną kriterijų (informacija 4 paveikslėlyje).

1) Buvo nuteistas už sunkų ar labai sunkų nusikaltimą, nepaisant to, ar išnyko teistumas, arba buvo nuteistas už kitą tyčinę nusikalstamą veiką, kol teistumas neišnykęs.	2) Atleistas iš darbo, pareigų už profesinės ar tarnybinės veiklos pažeidimus ir (ar) netekęs teisės verstis atitinkama veikla už įstatymuose keliamo nepriekaištingos reputacijos reikalavimo neatitikimą ar etikos normų pažeidimą ir nuo atleidimo iš darbo, pareigų ar teisės verstis atitinkama veikla arba nuo teisės teikti įmonių bankroto arba įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas netekimo nepraėjo treji metai.
3) Pažeidė šio įstatymo 11 straipsnio 5 dalies 25 punkte nustatytus reikalavimus ir nuo dienos, kai šio įstatymo 11 straipsnio 12 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai tapo žinoma ši aplinkybė, nepraėjo šešeri metai.	4) Piktnaudžiauja psichotropinėmis, narkotinėmis, toksinėmis medžiagomis ar alkoholiu.

4 pav. Kriterijai, kuriuos atitinkantis asmuo nelaikomas nepriekaištingos reputacijos

Pagal Priežiūros taisyklių 27 p. 2 dalį Tarnyba periodiškai, bet ne rečiau kaip kas 6 mėnesiai, remdamasi Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro duomenimis, patikrina, ar administratoriai atitinka Įmonių bankroto įstatymo 11² straipsnio 3 dalies 1 punkte ir 5 dalies 1 punkte nustatytus reikalavimus. Licencijavimo skyriaus darbuotojams paskirta funkcija tikrinti, ar bankroto administratoriai, bankroto administratorių padėjėjai atitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimus ir nustačius, kad jų neatitinka, rengti stebėsenos išvadą, kurią teikia Tarnybos direktoriui⁴¹. Tarnyba pirmą kartą patikrino, ar administratoriai nebuvo nuteisti už sunkius ar labai sunkius nusikaltimus, kitą tyčinę nusikalstamą veiką tik 2017 m., kai kreipėsi į Informatikos ir ryšių departamentą dėl informacijos iš Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro pateikimo.

Tarnybos vykdomos stebėsenos metu tikrinama informacija tik dėl vieno nepriekaištingai reputacijai priešingo elemento, t. y. teistumo. Kitų elementų, dėl kurių reputacija negali būti laikoma nepriekaištinga: atleidimo iš darbo dėl tam tikrų pažeidimų, administratoriaus pareigų vykdymo, piktnaudžiavimo psichotropinėmis, narkotinėmis, toksinėmis medžiagomis ar alkoholiu, stebėseną nėra vykdoma. Pažymėtina, kad asmenys, pretenduojantys laikyti administratoriaus ar jo padėjėjo kvalifikacinį egzaminą, tik patys patvirtina, kad nepiktnaudžiauja psichotropinėmis, narkotinėmis, toksinėmis medžiagomis ar alkoholiu (žr. 4.2 poskyrį). Tarnybai nesukūrus nepriekaištingos reputacijos kontrolės mechanizmo, administratoriai gali išvengti atsakomybės už teisės aktų nuostatų pažeidimus. Tarnybos darbuotojams, sužinojusiems apie administratorius, neatitinkančius nepriekaištingos reputacijos reikalavimų, teisės aktuose nenumatyta prievolė inicijuoti patikrinimą. Teisinio reglamentavimo trūkumai yra laikomi korupcijos rizikos veiksniais.

Pasiūlymas: Užtikrinant Tarnybai pavestų funkcijų visapusišką įgyvendinimą, nustatyti nepriekaištingos reputacijos stebėjimo periodiškumą ir užtikrinti visų nepriekaištingą reputaciją sudarančių elementų stebėseną.

3.2. Nereglamentuoti stebėsenos metu vertinami kriterijai, pagal kuriuos priimamas sprendimas dėl atsakomybės administratoriui taikymo

Tarnybos Licencijavimo skyrius 2017 m. vykdė stebėseną ir rengė stebėsenos išvadas dėl:

- administratorių profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo, kaip nustatyta įstatymuose⁴²;
- kvalifikacijos tobulinimo praėjusiais kalendoriniais metais, kaip nustatyta Įmonių bankroto įstatymo 11 straipsnio 13 dalies 3 punkte ir įstatymo įgyvendinamajame teisės akte⁴³.

⁴¹ Prieiga internete: <http://www.avnt.lt/assets/Struktura-ir-kontaktai/Darbuotojai-ir-kontaktai/2018/Laura-Aleknaite.pdf>; <http://www.avnt.lt/assets/Struktura-ir-kontaktai/Darbuotojai-ir-kontaktai/2018/Gintautas-Juknevičius.pdf>.

⁴² Įmonių bankroto įstatymo 11 straipsnio 15 dalis, taip pat Fizinė asmenų bankroto įstatymo 1 straipsnio 1 dalis.

⁴³ Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2017 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. V4-66 „Dėl Bankroto administratorių ir restruktūrizavimo

Tarnybos Licencijavimo skyrius, vadovaudamasis Bankroto administratorių veiklos priežiūros taisyklių 28² punktu, parengė stebėsenos išvadas ir pateikė siūlymus dėl nuobaudos skyrimo ar neskirimo. Sprendimas skirti ar neskirti nuobaudą už reikalavimų drausti profesinę civilinę atsakomybę bei tobulinti kvalifikaciją nesilaikymą priklauso nuo pažeidimo aplinkybių. Informacija apie sprendimui skirti ar neskirti nuobaudą priimti vertinamas aplinkybes ir skiriamas nuobaudas pateikiama 5 lentelėje.

5 lentelė. Aplinkybės, kurios vertinamos siūlant skirti ar neskirti nuobaudą

Reikalavimo apdrausti profesinę civilinę atsakomybę pažeidimo aplinkybės		Nuobaudos rūšis/ nuobauda neskiriama	Reikalavimo tobulinti kvalifikaciją ne mažiau kaip 24 akademines valandas pažeidimo aplinkybės
<i>Draudimo neturėjimo laikotarpis</i>	<i>Ar retroaktyviu būdu apdrausta atsakomybė?</i>		<i>Kvalifikacijos tobulinimo trukmė ir privalomų dokumentų pateikimas</i>
8 ir daugiau dienų	Ne	Viešas įspėjimas	12 ir mažiau akademiinių valandų
Mažiau nei 8 dienos	Ne	Įspėjimas	Daugiau nei 12, bet ne daugiau nei 21 akademinė valanda
8 ir daugiau dienų	Taip		Nuo 24 ir daugiau akademiinių valandų, tačiau kvalifikacijos tobulinimo dokumentus pateikė po to, kai Tarnybos direktorius priėmė sprendimą skirti viešą įspėjimą.
Iki 1 dienos	Nevertinama	Nuobauda neskiriama	Daugiau nei 21 akademinę valandą, bet mažiau nei 24 akademines valandas, net jei kvalifikacijos tobulinimo dokumentus pateikė Tarnybos prašymu, nesilaikydami nustatyto termino.

Aplinkybės, į kurias atsižvelgia Tarnybos darbuotojai siūlydami administratoriui, nepakankamai ar iš viso netobulinusiam kvalifikacijos ar neapdraudusiam savo profesinės civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu, skirti nuobaudą ar jos neskirti, nereglamentuotos jokiam teisės akte, tačiau nurodytos Administratorių veiklos priežiūros 2017 m. ataskaitoje⁴⁴, kuri buvo paskelbta Tarnybos interneto svetainėje 2018 m. kovo 12 d. Administratorių veiklos priežiūros 2017 m. ataskaitoje nenurodyta ir 7 lentelėje nepateikta, kokia nuobauda turėtų būti skiriama tiems administratoriams, kurie nebuvo apdraudę savo profesinės civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu nuo 2 iki 7 dienų, tačiau vėliau apdraudė šį laikotarpį retroaktyviu būdu. Susipažinus su Tarnybos stebėsenos išvadomis dėl administratorių profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo nustatėme, kad administratoriams, kurie nebuvo apdraudę savo profesinės civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu nuo 2 iki 7 dienų, tačiau vėliau apdraudė šį laikotarpį retroaktyviu būdu, nuobaudos nebuvo skiriamos kaip ir tiems administratoriams, kurie neapdraudė

administratorių profesinės kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Tvarkos aprašo 3 p. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/a1128870244111e78397ae072f58c508>.

⁴⁴ Ataskaitos 30 psl. Prieiga internete: <http://www.avnt.lt/assets/Nemokumas/Administratoriai/Administratori-veiklos-prieira/ADMINISTRATORI-VEIKLOS-PRIEIRA/2017-m.-prieiros-ataskaita.pdf>.

savo profesinės civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu 1 dieną. Stebėsenos išvadose siūlymai neskirti nuobaudų administratoriams, kurie nebuvo apdraudę savo profesinės civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu nuo 2 iki 7 dienų, tačiau vėliau apdraudė šį laikotarpį retroaktyviu būdu, buvo teikiami dėl septynių bankroto administratorių⁴⁵.

Tarnybos atstovai pažymėjo, kad aplinkybės, kurias Tarnyba vertina siūlydama skirti nuobaudą ar jos neskirti, be Administratorių veiklos priežiūros 2017 m. ataskaitos, taip pat buvo pristatytos ir 2018 m. kovo 16 d. vykusioje konferencijoje „Nemokumo administravimo dalyvių priežiūros rezultatai 2017 metais“⁴⁶. Konferencijos pristatyme nurodyta, kad nuobauda neskiriama tuo atveju, kai administratorius nebuvo apsidraudęs savo profesinės civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu mažiau nei 8 dienas, tačiau vėliau šį laikotarpį apdraudė retroaktyviu būdu. Teisinio reglamentavimo trūkumai, nes nėra reglamentuotos administratoriaus atsakomybę lengvinančios ir sunkinančios aplinkybės, laikomi korupcijos rizikos veiksniumi.

Pasiūlymas: Reglamentuoti kriterijus, į kuriuos atsižvelgiama siūlant skirti nuobaudą ar jos neskirti profesinės civilinės atsakomybės draudimo bei kvalifikacijos tobulinimo reikalavimų nesilaikiusiems administratoriams.

3.3. Vertinant, ar administratorius pakankamai tobulino kvalifikaciją, mažinama nustatyta kvalifikacijos tobulinimo trukmė

Nors Bankroto administratorių ir restruktūrizavimo administratorių profesinės kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašo 3 punkte nurodyta, kad administratorius turi tobulinti kvalifikaciją ne mažiau kaip 24 akademinės valandas per metus, nuobaudos nėra skiriamos administratoriams, kurie kvalifikaciją tobulino iki 3 akademinė valandų trumpiau. Stebėsenos išvadose Įmonių bankroto įstatymo 11 straipsnio 13 dalies 3 punkto pažeidimas konstatuotas, tačiau nuobaudos administratoriui dėl 3 akademinėmis valandomis trumpiau tobulintos kvalifikacijos siūloma neskirti. Taigi administratoriui atsakomybė netaikoma, jei kvalifikaciją tobulino iki 3 akademinė valandų trumpiau nei nustatyta Bankroto administratorių ir restruktūrizavimo administratorių profesinės kvalifikacijos tobulinimo tvarkos apraše. Viešas įspėjimas dėl kvalifikacijos tobulinimo reikalavimų nesilaikymo skiriamas tiems administratoriams, kurie iš viso netobulino kvalifikacijos, ir tiems, kurie kvalifikaciją tobulino iki 12 akademinė valandų.

⁴⁵ 1. G. G., stebėsenos išvada 2017-09-15 Nr. D4-1304, pažeidimo trukmė – 3 d. 2. UAB „Genora“, stebėsenos išvada 2017-09-04 Nr. D4-1235, pažeidimo trukmė – 3 d. 3. MB „Įmonės pabaiga“, stebėsenos išvada 2017-09-06 Nr. D4-1244, pažeidimo trukmė – 2 d. 4. P. V., stebėsenos išvada 2017-10-19 Nr. D4-1529, pažeidimo trukmė – 2 d.; 5. M. T., stebėsenos išvada 2017-10-25 Nr. D4-1576, pažeidimo trukmė – 5 d.; 6. Č. G., stebėsenos išvada 2017-11-10 Nr. D4-1662, pažeidimo trukmė – 4 d.; 7. S. D., stebėsenos išvada 2017-11-28 Nr. D4-1797, pažeidimo trukmė – 6 d.

⁴⁶ Prieiga internete: <http://www.avnt.lt/assets/Kita-informacija/Naujienos/7.-Jurgita-Bankroto-ir-restruktravimo-administratori-veiklos-prieira-2017-metais-2018-03-16.pdf>.

Tarnybos atstovai nurodė, kad tokios situacijos susidaro dėl Įmonių bankroto įstatymo 11⁷ straipsnio 1 dalyje nustatytų ir administratoriui galimų skirti dviejų rūšių nuobaudų: įspėjimo arba viešo įspėjimo, nes Tarnyba, nustačiusi teisės akto pažeidimą, turi dvi galimybes: nuobaudos neskirti arba skirti Įstatyme nurodytą vieną iš nuobaudų. Rengiamame Juridinių asmenų nemokumo įstatymo projekte nustatyta daugiau rūšių nuobaudų⁴⁷. Tarnybos atstovai ateityje vykdydami administratoriaus kvalifikacijos stebėseną ir teikdami siūlymą dėl nuobaudos skyrimo ar neskyrimo, planuoja atsižvelgti į ankstesnių metų stebėsenos išvadą.

Pasiūlymas: Vertinant, ar administratorius pakankamai tobulino kvalifikaciją per kalendorinius metus, vadovautis Bankroto administratorių ir restruktūrizavimo administratorių profesinės kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašu ir atsižvelgti į jame nurodytos būtinos kvalifikacijos tobulinimo trukmę per kalendorinius metus.

3.4. Nepakankamai reglamentuota stebėsenos dėl profesinės civilinės atsakomybės privalomo draudimo tvarka

Pagal Priežiūros taisyklių 28² punktą stebėsenos metu nustačius profesinės civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu neapsidraudusius administratorius ne vėliau kaip per 10 darbo dienų parengiamas stebėsenos išvados projektas, kuriame nurodomi įtariamai pažeidimai. Nors nustatytas 6 mėn. civilinės atsakomybės privalomojo draudimo tikrinimo periodiškumas⁴⁸, tačiau Tarnyba stebėsenos išvadas dėl administratorių, neapdraudusių savo profesinės civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu, rengė vieną kartą per metus, t. y. 2017 m. liepos – gruodžio mėnesiais⁴⁹. Atliekant korupcijos rizikos analizę nustatyti keli atvejai, kai administratorių profesinės civilinės atsakomybės stebėseną nebuvo vykdoma ilgiau nei vienerius metus:

- Stebėsenos išvadoje dėl bankroto administratoriaus N. Č. profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo (2017 m. spalio 24 d. stebėsenos išvada Nr. D-4-1566) nurodyta, kad administratorius nebuvo apdraudęs savo profesinės civilinės atsakomybės nuo 2017 m. sausio 1 d. iki liepos 18 d.

- Stebėsenos išvadoje dėl bankroto administratoriaus V. M. profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo (2017 m. spalio 6 d. stebėsenos išvada Nr. D-4-1440) nurodyta, kad administratorius nebuvo apdraudęs savo profesinės civilinės atsakomybės nuo 2016 m. rugpjūčio 7 d. iki stebėsenos išvados parengimo dienos, t. y. 2017 m. spalio 6 d.

⁴⁷ Juridinių asmenų nemokumo įstatymo projekto 149 straipsnio 2 dalis. Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/007dfd71214f1e88a05839ea3846d8e>.

⁴⁸ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2016 m. liepos 5 d. įsakymas Nr. 1K-270 „Dėl Bankroto administratorių ir restruktūrizavimo administratorių veiklos priežiūros taisyklių patvirtinimo“, Taisyklių 27.4 p. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/6a2ed400428b11e6a8ae9e1795984391/OPCtiNenyS>.

⁴⁹ Teisinis pagrindas rengti stebėsenos išvadas atsirado nuo 2017 m. kovo 7 d., kai buvo patikslintos finansų ministro įsakymu tvirtinamos Bankroto administratorių veiklos priežiūros taisyklės ir Restruktūrizavimo administratorių veiklos priežiūros taisyklės. Iki tol Tarnyba turėjo vykdyti stebėseną nerengdama stebėsenos išvadų.

- Stebėsenos išvadoje dėl bankroto administratoriaus R. J. profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo (2017 m. spalio 5 d. stebėsenos išvada Nr. D-4-1419) nurodyta, kad administratorius nebuvo apdraudęs savo profesinės civilinės atsakomybės nuo 2016 m. rugsėjo 13 d. iki 2017 m. vasario 14 d.

Nenustatytas profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo stebėsenos atlikimo terminas yra laikomas teisinio reglamentavimo trūkumu ir vertinamas kaip korupcijos rizikos veiksnys.

Pasiūlymai: Siekiant, kad vykdoma stebėseną būtų aiški ir skaidri, nustatyti terminus, iki kada kalendoriniais metais turi būti patikrinta, ar administratoriai turi profesinės civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą.

3.5. Nereglamentuotas paskirtų nuobaudų pakeitimas dėl administratorių pateiktų jų pareigų įvykdymą įrodančių dokumentų

Susipažinę su stebėsenos išvadomis dėl kvalifikacijos tobulinimo ir profesinės civilinės atsakomybės draudimo nustatėme atvejų, kai administratoriams, nevykdžiusiems pareigos per nustatytą terminą pateikti Tarnybai kvalifikacijos tobulinimo ar profesinės civilinės atsakomybės draudimo dokumentus, Tarnybos direktoriaus paskirti vieši įspėjimai buvo pakeisti į išpėjimus arba nuobauda panaikinta po to, kai administratoriai pateikė kvalifikacijos kėlimą ar profesinės civilinės atsakomybės draudimo dokumentus. Informacija apie paskirtų viešų išpėjimų pakeitimus pateikiama 6 lentelėje.

6 lentelė. Pagal stebėsenos išvadas paskirtų viešų išpėjimų pakeitimas išpėjimais arba panaikinimas

Stebėsenos išvada	Administratorius	Pažeidimas	Įsakymu paskirta nuobauda	Papildomų dokumentų pateikimo data	Sprendimas dėl nuobaudos
2017 m. spalio 17 d. Nr. D4-1510	N. M.	Nepateikė informacijos apie savo profesinės civilinės atsakomybės draudimą po to, kai buvo pateiktas stebėsenos išvados projektas.	Viešas išpėjimas (2017 m. spalio 17 d. įsakymu Nr. V4-205)	2017-10-23	Nuobauda panaikinta, nes pateikė dokumentus apie profesinės civilinės atsakomybės draudimą.
2017 m. spalio 3 d. Nr. D4-1399	I. P.		Viešas išpėjimas (2017 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. V4-186)	2017-12-11	Išpėjimas (2018 m. sausio 16 d. Nr. V4-34), nes profesinės civilinės atsakomybės nebuvo apdraudusi privalomuoju draudimu nuo 2017-02-03 iki 2017-07-19, bet 2017-12-11 apdraudė retroaktyviu būdu.
2017 m. spalio 31 d.	D. P.	Tarnybai nepateikė administratoriaus nuolatinio kvalifikacijos tobulinimo ir	Viešas išpėjimas (2017 m.	2017-11-10	Išpėjimas (2017 m. lapkričio 21 d. Nr. V4-267)

Nr. D4-1618	E. S.	pažymėjimų ar kitų dokumentų, pasirašytų juos išdavusio mokymų (kursų, seminarų) organizatoriaus, kurie patvirtintų, kad jis teisės aktų nustatyta tvarka 2016 metais tobulino kvalifikaciją.	lapkričio 7 d. įsakymu Nr. V4-242)	2018-01-18	Įspėjimas (2018 m. vasario 1 d. Nr. V4-69)
	G. Š.			2017-11-15	Įspėjimas (2017 m. lapkričio 21 d. Nr. V4-266)

Kadangi 6 lentelėje nurodyti administratoriai pareigų įvykdymą patvirtinančius dokumentus pateikė po to, kai buvo paskirti vieši įspėjimai, manome, kad Taryba turėtų reglamentuoti paskirtų nuobaudų pakeitimo administratoriui pateikus pareigos visiško ar dalinio įvykdymo dokumentus, atsižvelgiant į vėlavimo laiką.

Pasiūlymas: Reglamentuoti nuobaudų pakeitimo tvarką, kai administratoriai savo pareigas įvykdo tik po to, kai būna paskirta nuobauda.

4. KORUPCIJOS RIZIKA KVALIFIKACINIŲ BANKROTO ADMINISTRATORIŲ EGZAMINŲ ORGANIZAVIMO, REZULTATŲ VERTINIMO SRITYJE

Viena iš sąlygų, nurodytų Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo 11² straipsnio 1 dalyje, fiziniam asmeniui įgyti teisę teikti įmonių bankroto paslaugas yra išlaikyti kvalifikacijos egzaminą. Tarnyba organizuoja fizinių asmenų, siekiančių įgyti teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas, dirbti bankroto administratoriaus padėjėjais, atestavimą ir Lietuvos Respublikos teisės išmanymo patikrinimą bei priima sprendimus dėl fizinių ir juridinių asmenų įrašymo į Asmenų, teikiančių įmonių bankroto administravimo paslaugas, sąrašą ir išbraukimo iš šių sąrašų⁵⁰.

Iki 2017 m. rugsėjo 30 d. egzaminas vyko žodžiu Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos posėdyje. Nuo 2017 m. spalio 1 d., įsigaliojus Bankroto administratoriaus, bankroto administratoriaus padėjėjo ir restruktūrizavimo administratoriaus kvalifikacijos egzamino, bankroto administratoriaus ir restruktūrizavimo administratoriaus profesinės kvalifikacijos pripažinimo testo organizavimo ir vykdymo taisyklėms⁵¹ (toliau – Egzaminų taisyklės), egzaminą sudaro teorinė ir praktinė dalys, kurios laikomos raštu ir žodžiu. Pagal Egzaminų taisyklių 10 punkto nuostatas testo klausimus, praktines užduotis ir klausimus Egzamino praktinei daliai žodžiu rengia Tarnybos direktoriaus įsakymu sudaryta Klausimų ir užduočių rengimo komisija. Teorinę ir praktinės dalies raštu dalį asmuo, pretenduojantis tapti administratoriumi ar jo padėjėju, laiko dalyvaujant tik egzamino vadovui ir egzamino stebėtojui ar stebėtojams. Pagal Egzaminų taisyklių 17 punktą egzaminą laikančiam asmeniui kompiuterinė programa sudaro testą, kai vyksta egzamino teorinė dalis, arba parenka praktines užduotis, kai vyksta egzamino praktinė dalis raštu. Kompiuterinė programa taip pat parenka klausimus egzaminą praktinės dalies žodžiu laikantiems asmenims.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę susipažinome su Valstybės kontrolės atlikto veiklos audito „Ar Lietuvos verslo priežiūros sistema efektyvi“ ataskaita⁵². Auditorių nuomone, Tarnyba administratorių kvalifikacinių egzaminų vykdymo funkciją galėtų perduoti administratorių savivaldai, kurios sukūrimo teisiniai pagrindai turėtų būti įtvirtinti priėmus naują Juridinių asmenų nemokumo įstatymą.

⁵⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1K-344 „Dėl Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų patvirtinimo“ 9.4.1 ir 9.4.2 p. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/521ea860a25c11e58fd1fc0b9bba68a7/wfPQlpybME>.

⁵¹ Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2017 m. birželio 22 d. įsakymas Nr. V4-108 „Dėl Bankroto administratoriaus, bankroto administratoriaus padėjėjo ir restruktūrizavimo administratoriaus kvalifikacijos egzamino, bankroto administratoriaus ir restruktūrizavimo administratoriaus profesinės kvalifikacijos pripažinimo testo organizavimo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/0131f2a0574511e7846ef01bfff9b64>.

⁵² Prieiga internete: http://www.vkontrolė.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=2.

Nustatyti šie korupcijos rizikos veiksniai kvalifikacinių bankroto administratorių egzaminų organizavimo ir rezultatų vertinimo srityje:

4.1. Nenumatyta tikrinti asmenų, planuojančių laikyti kvalifikacinį egzaminą, nepriekaištingą reputaciją sudarančių dalies kriterijų

Pagal Įmonių bankroto įstatymo 11² straipsnio 1 dalies 1 punktą fizinis asmuo, siekiantis įgyti teisę teikti bankroto administravimo paslaugas, turi būti nepriekaištingos reputacijos. Tarnybos atstovai nurodė, kad šiuo metu asmenų, siekiančių tapti bankroto administratoriais, atitiktis Įmonių bankroto įstatymo 11² straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytiems nepriekaištingos reputacijos reikalavimams tikrinama Įtariamųjų, kaltinamųjų, nuteistųjų registre bei Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registre. Atitiktis Įmonių bankroto įstatymo 11² straipsnio 3 dalies 3 ir 4 punktuose⁵³ nustatytiems nepriekaištingos reputacijos reikalavimams nėra tikrinama. Asmuo pateiktame prašyme laikyti bankroto administratoriaus egzaminą deklaruoja, kad atitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimus dėl nepiktnaudžiavimo psichotropinėmis, narkotinėmis, toksinėmis medžiagomis ar alkoholiu, tačiau Tarnyba netikrina, ar asmuo neatitinka Įmonių bankroto įstatymo 11² straipsnio 3 dalies 3 punkto nuostatų.

Manome, kad nesukurta asmens, planuojančio laikyti administratoriaus kvalifikacinį egzaminą, nepriekaištingą reputaciją sudarančių dalies elementų kontrolės sistema yra korupcijos rizikos veiksnys.

Pasiūlymas: Tikrinti, ar asmuo, siekiantis įgyti teisę teikti bankroto administravimo paslaugas, yra laikomas nepriekaištingos reputacijos pagal visus Įmonių bankroto įstatyme nurodytus kriterijus.

4.2. Nėra nustatyto Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos narių kadencijų skaičiaus

Pagal Įmonių bankroto įstatymo 11³ straipsnio 1 dalį kvalifikacijos egzaminą – fizinio asmens, siekiančio įgyti teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas šio įstatymo nustatyta tvarka ar teisę dirbti administratoriaus padėjėju, žinių patikrinimą – rengia Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisija (toliau – Atestavimo komisija). Atestavimo komisijos darbo tvarką nustato nuostatai⁵⁴. Atlikdami korupcijos rizikos analizę susipažinome su Atestavimo komisijos sudėtimi 2007–2018 m. Informacija pateikiama 7 lentelėje.

⁵³ Pagal 3 punktą tikrinama, ar asmuo nepažeidė Įmonių bankroto įstatymo 11 straipsnio 5 dalies 25 punkte nustatytų reikalavimų ir nuo dienos, kai Įmonių bankroto įstatymo 11 straipsnio 12 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai tapo žinoma ši aplinkybė, nepaėjo šešeri metai. Pagal 4 punktą, ar nepiktnaudžiauja psichotropinėmis, narkotinėmis, toksinėmis medžiagomis ar alkoholiu.

⁵⁴ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2016 m. sausio 19 d. įsakymas Nr. 1K-24 „Dėl Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos nuostatų patvirtinimo“. Prieiga internete: <https://www.e->

7 lentelė. Atestavimo komisijos sudėtis 2007–2018 m.

Narių delegavusi institucija ⁵⁵	Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos sudėtis									
	ūkio ministro įsakymai							finansų ministro įsakymai		
	2007 m. sausio 23 d. Nr. 4-108 ⁵⁶	2011 m. balandžio 28 d. Nr. 4-266 ⁵⁷	2012 m. sausio 24 d. Nr. 4-90 ⁵⁸	2012 m. kovo 6 d. Nr. 4-221 ⁵⁹	2014 m. birželio 27 d. Nr. 4-434 ⁶⁰	2015 m. liepos 7 d. Nr. 4-434 ⁶¹	2016 m. sausio 25 d. Nr. 4-62 ⁶²	2018 m. sausio 11 d. Nr. 1K-7 ⁶³	2018 m. vasario 21 d. Nr. 1K-87 ⁶⁴	
Ūkio ministerija	G. R.	A. R.	A. R.	A. R.	A. R.	A. R.	A. R.	J. R. / V. K.	J. R. / V. K.	
Finansų ministerija	I. R.	Š. R., o jam negalint dalyvauti J. P.	Š. R., o jam negalint dalyvauti J. P.	J. Č., o jam negalint dalyvauti J. P.	J. Č., o jam negalint dalyvauti J. P.	J. Č., o jam negalint dalyvauti G. V.	P. S.	P. S. / A. M.	L. K. / A. M.	
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	L. V.	L. V.	L. V.	L. V.	L. V.	L. V.	L. V.	I. M. / A. D.	I. M. / A. D.	
Administratorių veiklos priežiūrą vykdančios institucijos atstovas Nr. 1	D. S. (IBVD)	S. A. (IBVD)	S. A. (IBVD)	S. A. (IBVD)	S. A. (IBVD)	S. A. (IBVD)	R. P. (Tarnyba)	R. R. / S. A.	R. R. / S. A.	
Administratorių veiklos priežiūrą vykdančios institucijos atstovas Nr. 2	G. G. (IBVD prie ŪM)	G. G. (IBVD prie ŪM)	G. G. (IBVD prie ŪM)	G. G. (IBVD prie ŪM)	G. G. (IBVD prie ŪM)	G. G. (IBVD prie ŪM)	G. G. (Tarnyba)	J. Č. / P. J. (Tarnyba)	J. Č. / P. J. (Tarnyba)	
Nacionalinės bankroto administratorių asociacija	M. K.	M. K.	M. K.	X	X	X	X	X	X	
Nacionalinės verslo administratorių asociacija	R. V.	R. V.	D. S.	X	X	X	X	X	X	

Iš pateiktų duomenų matyti, kad Atestavimo komisijos nariais ilgą laiką buvo tie patys asmenys:

- G. G., Administratorių veiklos priežiūrą vykdančios institucijos atstovas, Atestavimo komisijos nariu buvo daugiau kaip 11 metų, t. y. nuo 2007 m. iki 2018 m.;
- L. V., Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovė, Atestavimo komisijos nare

tar.lt/portal/lt/legalAct/db9fc890bf5711e5a6588fb85a3cc84b/pCmZYaMyNw.

⁵⁵ Komisijos nariais iki 2012 m. kovo 6 d. ūkio ministro įsakymo priėmimo buvo po vieną Nacionalinės bankroto administratorių asociacijos bei Nacionalinės verslo administratorių asociacijos atstovą.

⁵⁶ Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2007 m. kovo 23 d. įsakymas Nr. 4-108 „Dėl Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos personalinės sudėties patvirtinimo“. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.779FE1D066D9>.

⁵⁷ Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.8CA21A114322>.

⁵⁸ Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.56C04A59A0EE>.

⁵⁹ Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.F3A9A36C33CA>.

⁶⁰ Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/75b20200fdf211e39cfacd978b6fd9bb>.

⁶¹ Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/a47c8a9024a411e5b336e9064144f02a>.

⁶² Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/4d3680d0c36c11e5a6588fb85a3cc84b>.

⁶³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018 m. sausio 17 d. įsakymas Nr. 1K-7 „Dėl Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos personalinės sudėties patvirtinimo“. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/c1e97920f6d511e7a20bfa7c2b23a6b2>.

⁶⁴ Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/f5592dc017b211e88456d055fb6f6244>.

buvo beveik 11 metų: nuo 2007 m. iki 2018 m.;

- A. R., Ūkio ministerijos atstovė, Atestavimo komisijos nare buvo beveik 7 metus: nuo 2011 m. iki 2018 m.

Įmonių bankroto įstatymo 11⁴ straipsnio 2 dalyje Atestavimo komisijos nariams nustatytas tik išsilavinimo reikalavimas, o 3 dalyje nurodyta, kad Atestavimo komisija sudaroma penkeriems metams, bet jos nariams kadencijų skaičius neribojamas. Nenustatytas didžiausias galimas kadencijų iš eilės skaičius Atestavimo komisijos nariams laikomas korupcijos rizikos veiksniu, nes visuomenei gali kilti abejonių dėl ilgą laiką komisijos nariu esančio asmens nešališkumo.

Pasiūlymas: Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos nariams nustatyti ribotą iš eilės galimų kadencijų skaičių, pavyzdžiui, ne daugiau kaip dviejų kadencijų iš eilės.

4.3. Dalis Klausimų ir užduočių komisijos narių yra ir Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių kvalifikacijos atestavimo komisijos nariai

Tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. V1-174 Klausimų ir užduočių komisijos nariais paskirti šeši Tarnybos darbuotojai: R. R., A. A., G. K., J. Č., G. G., L. B. Nustatyta, kad R. R. ir J. Č. yra ir Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos nariai. Pagal Egzaminų taisyklių 12 punktą Klausimų ir užduočių rengimo komisija parengtus klausimus egzamino praktinei daliai žodžiu turi suderinti su Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisija, kuri gali pateikti pastabas dėl parengtų klausimų. Taigi R. R. ir J. Č., iš pradžių dalyvavę rengiant praktinės dalies egzamino klausimus praktinei daliai žodžiu, vėliau, būdami Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos nariai, vertina pateiktus klausimus. Siekiant užtikrinti vienos komisijos veiklos nepriklausomumą nuo kitos komisijos ir nesukelti abejonių dėl komisijų narių nešališkumo, Tarnyba turėtų siekti, kad tas pats darbuotojas nebūtų abiejų komisijų nariu.

Pasiūlymas: Nustatyti, kad Atestavimo komisijos nariu negali būti darbuotojas, esantis Klausimų ir užduočių komisijos nariu.

4.4. Neužtikrinamas egzamino stebėtojų nešališkumas

Pagal Egzaminų taisyklių 2.1 punktą egzamino stebėtojas yra Tarnybos direktoriaus įsakymu paskirtas Tarnybos valstybės tarnautojas ar darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, prižiūrintis egzamino teorinės dalies ir egzamino praktinės dalies raštu vykdymą ir vykdantis kitas Egzaminų taisyklėse nustatytas funkcijas. Tarnybos direktoriaus įsakyme⁶⁵ nurodyta, kad prirėikus egzamino

⁶⁵ Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2017 m. lapkričio 16 d. įsakymas Nr. V4-257 „Dėl įsakymo „Dėl bankroto administratoriaus, bankroto administratoriaus padėjėjo ir restruktūrizavimo administratoriaus kvalifikacijos egzamino, bankroto administratoriaus ir restruktūrizavimo administratoriaus profesinės kvalifikacijos pripažinimo testo vadovo ir stebėtojo paskyrimo“ papildymo.

stebėtojo funkcijas gali atlikti Tarnybos darbuotojas R. R., kuris yra paskirtas Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos bei Klausimų ir užduočių komisijos nariu. Pagal Egzaminų taisyklių 14 punkto nuostatas, Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisija nedalyvauja per egzamino teorinės dalies ir egzamino praktinės dalies raštu laikymą. Manome, kad Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos nariams draudžiant dalyvauti, kai laikoma egzamino teorinės dalis ir egzamino praktinė dalis raštu, siekiama užtikrinti jų nepriklausomumą ir nešališkumą. Atestavimo komisijos nario paskyrimas egzamino stebėtoju laikomas korupcijos rizikos veiksmu, nes, esant tokiai situacijai, gali kilti abejonių dėl Tarnybos darbuotojo, kaip Atestavimo komisijos nario, nepriklausomumo ir nešališkumo. Su egzamino organizavimu ar vykdymu nesusijusio egzamino stebėtojo paskyrimas ir nešališko egzamino stebėtojo dalyvavimas egzamino metu sumažintų korupcijos pasireiškimo tikimybę.

Pasiūlymas: Nustatyti, kad bent vienas Egzamino stebėtojas turi būti nešališkas, t. y. nesusijęs su egzamino organizavimu ir vykdymu Tarnybos darbuotojas. Egzamino stebėtoju nesiūlome skirti Atestavimo komisijos nario.

5. KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI ADMINISTRUOJANT BANKROTO ADMINISTRATORIŲ ATRANKOS KOMPIUTERINĘ PROGRAMĄ

Administratoriaus kandidatūrą iš įrašytų į Įmonių bankroto įstatymo 11⁶ straipsnio 1 dalyje nurodytą sąrašą ir to paties straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka pareiškusių sutikimą administruoti įmonę asmenų parenka teismas, naudodamasis Bankroto administratorių atrankos kompiuterine programa (toliau – Programa), sukurta vadovaujantis Vyriausybės patvirtintomis Bankroto administratorių atrankos taisyklėmis⁶⁶. Šios bankroto procedūros tikslas yra užtikrinti skaidrų ir nešališką administratoriaus paskyrimą, atsižvelgiant į administratoriaus darbo krūvį, patirtį ir kitus Įmonių bankroto įstatyme nustatytus atrankos kriterijus. Teismas įmonės bankroto proceso administratorių nuo 2015 m. sausio 1 d. atranka ir paskiria naudodamasis Programa. Programa veikia kaip integruota Įmonių restruktūrizavimo ir bankroto informacinės sistemos (toliau – ĮRBIS) dalis, kuri per interneto sąveiką susieta su Lietuvos teismų informacine sistema. Programos veikimą užtikrinti yra įgaliota Tarnyba⁶⁷.

Bankroto administratorių atrankos taisyklės⁶⁸ (toliau – Atrankos taisyklės) nustato Programos veikimo tvarką, Programos naudojimą atliekant bankroto administratoriaus atranką⁶⁹ įmonių bankroto procedūroms vykdyti, kai yra keliama bankroto byla arba teismas skiria įmonės bankroto administratorių ar pavaduojančių administratorių bankroto proceso metu.

Pagal Atrankos taisyklių 4 punktą bankroto administratorius įmonei (toliau – įmonės administratorius) parenkamas atsitiktine tvarka, įvertinus įmonę ir teisę teikti bankroto administravimo paslaugas turinčių asmenų veiklą apibūdinančius kriterijus, iš asmenų, Įmonių bankroto įstatymo nustatyta tvarka įrašytų į asmenų, teikiančių bankroto administravimo paslaugas, sąrašą, vadovaujantis nešališkumo, skaidrumo, nepriklausomumo ir bankroto procesu administravimo efektyvumo principais. Atrankos taisyklių 6 punkte nurodyta, kad Programa pagal įmonę ir kiekvieno administratoriaus veiklą apibūdinančių kriterijų reikšmes Atrankos taisyklėse nustatyta tvarka apskaičiuoja atrankoje dalyvaujančių administratorių leistiną darbo krūvį, nustato faktinį darbo krūvį ir, atsižvelgdama į Įmonių bankroto įstatyme ir Atrankos taisyklėse nustatytus atrankos prioritetus (eiliškumą), Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos patvirtintame Pagal veiklos

⁶⁶ Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo 11 str. 2 d. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.0808D5C392B2/TCTplxFazV>.

⁶⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 9 d. nutarimo Nr. 647 „Dėl Bankroto administratorių atrankos taisyklių patvirtinimo“ 2.1 p. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/779c62d008e811e4adf3c8c5d7681e73/EzkgzhpKyU>.

⁶⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 9 d. nutarimas Nr. 647 „Dėl Bankroto administratorių atrankos taisyklių patvirtinimo“. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/779c62d008e811e4adf3c8c5d7681e73/EzkgzhpKyU>.

⁶⁹ Vykdamas bankroto procesą ne teismo tvarka, Taisyklių nuostatos dėl administratorių atrankos naudojantis Programa netaikomos, nes pagal Įstatymo 13 straipsnio 2 dalie nuostatas administratorių skiria kreditorių susirinkimas iš įrašytų į Sąrašą asmenų.

rūšies arba bankroto proceso vykdymo ypatumus išskirtų įmonių apraše nurodytas įmonių grupes, taip pat įmonę ir administratoriaus veiklą apibūdinančių kriterijų suderinamumą parenka įmonės administratorių, kurio leistino ir faktinio darbo krūvių skirtumas yra didžiausias.

Atlikus šių taisyklių antikorupcinį vertinimą⁷⁰ ir įgyvendinus daugelį pateiktų pasiūlymų, bankroto administratoriaus atrankos procese buvo sumažinta galimybė pasireikšti žmogiškajam veiksmui. Susipažinus su teisės aktais, reglamentuojančiais bankroto administratorių atranką, ir praktikoje atliekamais veiksmais, administratoriaus atrankos kompiuterinės programos administravimo srityje **manome, kad administratoriaus atrankos procesas turėtų būti toliau tobulinamas dėl šių priežasčių:**

5.1 Programoje administratoriai juridiniai asmenys gali būti pranašesni už administratorius fizinius asmenis

Pagal Atrankos taisyklių 21.1.1 punktą bankroto administratoriaus fizinio asmens darbo krūvis apskaičiuojamas sudėjus visų įmonių, kurias jis administruoja kaip fizinis asmuo, ir įmonių, kurias jis administruoja kaip juridinio asmens (asmenų) darbuotojas ir (ar) vadovas, skaičių. Pagal Atrankos taisyklių 21.1.2 punktą juridinio asmens darbo krūvis – juridinio asmens vadovo ir darbuotojų, turinčių teisę teikti bankroto administravimo paslaugas (toliau visi kartu – darbuotojai administratoriai), darbo krūvių, apskaičiuotų Taisyklių 21.1.1 papunktyje nustatyta tvarka, suma, padalyta iš juridinio asmens darbuotojų administratorių skaičiaus. Taigi dėl juridiniame bankroto administratoriuje dirbančių administratorių, vykdančių bankroto procedūras, palyginti mažame įmonių skaičiuje, sumažėja juridinio bankroto administratoriaus darbo krūvis ir kartu padidėja juridiniame bankroto administratoriuje dirbančio fizinio administratoriaus, įgalioto administruoti daugiau bankroto procesų nei kiti tame pačiame juridiniame administratoriuje dirbantys fiziniai administratoriai, tikimybė būti paskirtam administruoti dar vieną bankroto procesą⁷¹. Tokia pati situacija susidaro ir vertinant administratorių darbo patirtį, nes fizinių asmenų darbo patirtis gali būti mažesnė nei juridinio asmens, kadangi pastarojo patirtį sudaro visų jame dirbančių administratorių administruotų ar administruojamų sąlyginių įmonių suma.

Kadangi Programa, atrinkusi bankroto proceso administratoriumi juridinį administratorių, konkretaus juridiniame administratoriuje dirbančio ir mažiausią krūvį turinčio administratoriaus nenurodo, juridinio bankroto administratoriaus vadovas sprendžia, kurį administratorių įgalioti

⁷⁰ Specialiųjų tyrimų tarnybos 2016 m. gegužės 16 d. antikorupcinio vertinimo išvada Nr. 4-01-3964 „Dėl bankroto administratoriaus atrankos“. Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/a4bbf3911bf411e6acbed8d454428fb7?jfwid=5sjoigcmo>.

⁷¹ Pavyzdžiui, jei to tame pačiame juridiniame bankroto administratoriuje „UAB“ dirbantis fizinis administratorius X administruoja 1 sąlyginę įmonę, o kitas fizinis administratorius Y – 17 sąlyginių įmonių, tai juridinio asmens „UAB“ darbo krūvis yra 9 sąlyginės įmonės ((1+17):2=9). Tokiu atveju tikimybė, kad fiziniam administratoriui Y bus pavestas dar vieno bankroto proceso administravimas, padidėja, nes juridinio asmens „UAB“ faktinis darbo krūvis (9 sąlyginės įmonės) yra mažesnis nei jame dirbančio administratoriaus Y (17 sąlyginių įmonių).

administruoti bankroto procesą. Susipažinę su informacija apie įmonių bankroto procedūras⁷², nustatėme atvejų, kai juridinio administratoriaus vadovas save įgaliojo administruoti visus bankroto procesus, kurių administratoriumi buvo atrinktas juridinis asmuo. Pvz.: juridinis administratorius UAB „Lideres“, jį paskyrus 39 įmonių, kurioms bankroto bylos Vilniaus apskrityje buvo iškeltos nuo 2017 m. lapkričio 20 d. iki 2018 m. balandžio 9 d., bankroto proceso administratoriumi, pavedė visų bankroto procesų administravimą direktorei S. S., turinčiai teisę teikti bankroto administravimo paslaugas. Kauno apskrityje tuo pačiu laikotarpiu UAB „Lideres“ buvo paskirta 24 įmonių bankroto procesų administratoriumi⁷³. Visų įmonių bankroto procesus administruoti UAB „Lideres“ direktorė S. S. taip pat įgaliojo save. Iš viso administratorė S. S. iki 2018 m. balandžio 10 d. administravo 93 įmonių bankroto procesus kaip UAB „Lideres“ įgaliotas asmuo ir 2 įmonių bankroto procesus kaip fizinis bankroto administratorius, o kiti UAB „Lideres“ dirbantys penki fiziniai administratoriai nebuvo paskirti jokių bankroto procesų administratoriais⁷⁴.

Siekiant, kad Programa atrinktų, o teismas bankroto administratoriumi paskirtų administratorių, kurio leistino ir faktinio darbo krūvių skirtumas yra didžiausias, taip pat mažinant plačią juridinio administratoriaus vadovo diskreciją spręsti dėl konkretaus administratoriaus fizinio asmens įgaliojimo administruoti bankroto procesą, tikslinga pakeisti administratoriaus atrankos tvarką.

Pasiūlymas: Programoje vertinti fizinio administratoriaus darbo krūvį administruojant visus bankroto procesus, o atrinkus juridinį administratorių, kaip labiausiai atitinkantį kriterijus, nurodyti konkretų juridinio administratoriaus darbuotoją, turintį teisę teikti bankroto administravimo paslaugas.

5.2 Kompiuterinė programa nenaudojama fizinių asmenų bankroto procedūrų administratorių atrankai

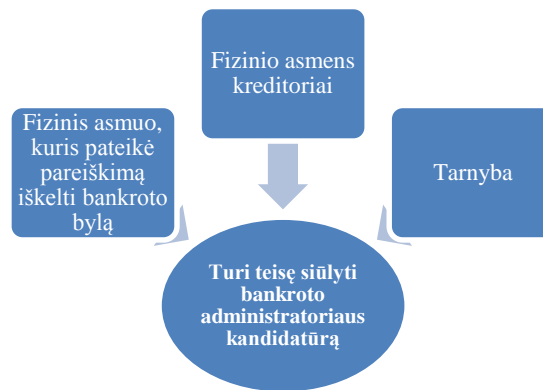
Pagal Fizinių asmenų bankroto įstatymo⁷⁵ nuostatas bankroto administratoriaus kandidatūrą turi teisę pasiūlyti fizinis asmuo ir (ar) kreditorius (kreditoriai). Jeigu fizinis asmuo bankroto administratoriaus kandidatūros nepasiūlo, teismas skiria bankroto administratorių, kurio kandidatūrą pasiūlo Tarnyba Vyriausybės nustatyta tvarka. Asmenys, turintys teisę siūlyti administratoriaus kandidatūrą, pavaizduoti 9 paveikslėlyje.

⁷² Informacijos šaltinis: <http://www.avnt.lt/veiklos-sritys/nemokumas-2/moni-bankrotas/vykdomos-proceduros/imones?apskritis=1&kodas=7110>. Prisijungimo data: 2018-04-10 15:35.

⁷³ Informacijos šaltinis: <http://www.avnt.lt/veiklos-sritys/nemokumas-2/moni-bankrotas/vykdomos-proceduros/imones?apskritis=1&kodas=7020>. Prisijungimo data: 2018-04-10 16:05.

⁷⁴ Prieiga internete: <http://www.avnt.lt/veiklos-sritys/nemokumas-2/administratoriai/bankroto-administratoriai/informacija?juridinis=1&kodas=209>.

⁷⁵ Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo 11 straipsnio 2 dalis. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.4CF08CA2BA45>.

9 pav. Asmenys, turintys teisę siūlyti administratoriaus kandidatūrą

Kai fizinio asmens bankroto byla iškeliama supaprastinta tvarka, fizinis asmuo kartu su pareiškimu teismui iškelti bankroto bylą privalo pasiūlyti bankroto administratoriaus kandidatūrą.

Teismo skiriamo fizinio asmens bankroto administratoriaus kandidatūros siūlymo teismui taisyklėse⁷⁶ nustatyta, kad, kai teismas kreipiasi į Tarnybą, kad ši pasiūlytų fizinio asmens bankroto administratoriaus kandidatūrą, Tarnyba ne vėliau kaip kitą darbo dieną po teismo kreipimosi gavimo paskelbia savo interneto svetainėje informaciją apie fizinį asmenį (vardas, pavardė, gyvenamoji vieta – miestas ar rajonas), kuris pateikė pareiškimą iškelti fizinio asmens bankroto bylą, ir nurodo terminą (datą ir laiką), iki kurio asmuo, siekiantis teikti fizinio asmens bankroto administravimo paslaugas, turi pateikti deklaraciją. Jeigu deklaracijas pateikia 2 ar daugiau asmenų, siekiančių teikti fizinio asmens bankroto administravimo paslaugas, Tarnyba teikia teismui visų per nustatytą terminą deklaracijas pateikusių asmenų kandidatūras, atitinkančias įstatymuose nustatytus reikalavimus⁷⁷. Teismo skiriamo fizinio asmens bankroto administratoriaus kandidatūros siūlymo teismui taisyklėse nenustatyta, kokiais kriterijais vadovaudamasis teismas atrenka administratorių, jei Tarnyba pateikė daugiau nei vieno asmens deklaraciją.

Dėl fiziniam asmeniui, besikreipiančiam dėl savo bankroto proceso inicijavimo, suteiktos teisės teikti galimo bankroto proceso administratoriaus kandidatūrą didėja korupcijos pasireiškimo tikimybė. Kadangi bankroto siekiantis fizinis asmuo yra suinteresuotas dėl bankroto proceso, didėja tikimybė, kad su administratoriumi, kurio kandidatūra teikiama administruoti bankroto procesą, bus mėginama iš anksto susitarti dėl palankių veiksmų atlikimo. Korupcijos pasireiškimo tikimybę didina šie reglamentavimo trūkumai:

- Nenustatyti kriterijai, pagal kuriuos teismas atrenka administratorių iš Tarnybos pasiūlytų

⁷⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. vasario 27 d. nutarimas Nr. 179 „Dėl Teismo skiriamo fizinio asmens bankroto administratoriaus kandidatūros siūlymo teismui taisyklių patvirtinimo“. Taisyklių 3 punktas. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.32186AAD732F/AquBBMikhZ>.

⁷⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. vasario 27 d. nutarimas Nr. 179 „Dėl Teismo skiriamo fizinio asmens bankroto administratoriaus kandidatūros siūlymo teismui taisyklių patvirtinimo“. Taisyklių 7 punktas. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.32186AAD732F/AquBBMikhZ>.

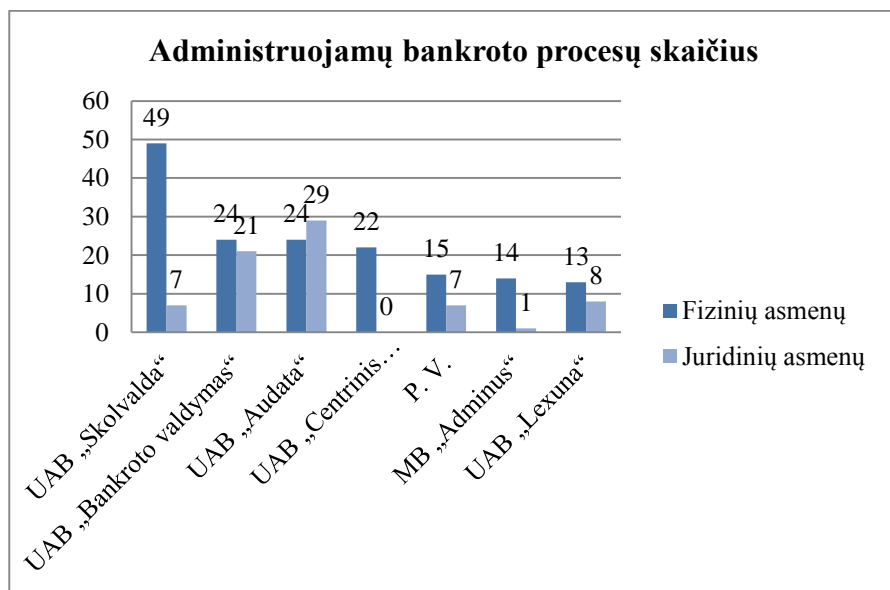
kandidatų, jeigu siekiančių teikti fizinio asmens bankroto administravimo paslaugas buvo daugiau nei vienas.

- Nenustatytas terminas, per kurį administratoriai, siekiantys teikti fizinio asmens bankroto administravimo paslaugas, turi Tarnybai pateikti deklaracijas.

Pasiūlymas: Nustatyti, kad fizinio asmens bankroto proceso administratorius visais atvejais skiriamas vadovaujantis Bankroto administratoriaus atrankos taisyklėmis ir naudojantis Programa.

5.3 Programoje vertinamas tik administratorių darbo krūvis administruojant įmonių bankroto procesus

Nors tie patys administratoriai gali administruoti tiek įmonių, tiek fizinių asmenų bankroto procesus, Programoje pateikiama informacija tik apie administratorių administruojamus įmonių bankroto procesus. Susipažinę su fizinių asmenų bankroto procedūras administruojančių administratorių sąrašu⁷⁸ ir atlikę informacijos paiešką Tarnybos interneto svetainėje⁷⁹ nustatėme, kad tie patys administratoriai administruoja tiek fizinių asmenų, tiek įmonių bankroto procesus. Informacija pateikiama 10 paveikslėlyje.

10 pav. Administratorių administruojamų fizinių asmenų ir įmonių bankroto procesų skaičius

Programai vertinant tik administratorių sąlyginių administruojamų įmonių skaičių, iškraipoma informacija apie faktinį bankroto administratoriaus darbo krūvį. Kadangi administratorius, kuriam paskirta administruoti įmonių ir fizinių asmenų bankroto procesus, turi

⁷⁸ Prieiga internete: <http://www.avnt.lt/veiklos-sritys/nemokumas-2/fiziniu-asmenu-bankrotas/vykdomos-proceduros/asmenys/?apskritis=1&kodas=7110>. Prisijungimo data: 2018-04-09 14:40.

⁷⁹ Prieiga internete: <http://www.avnt.lt/veiklos-sritys/nemokumas-2/administratoriai/bankroto-administratoriai/>. Prisijungimo laikas: 2018-04-10 15:20.

paskirstyti savo darbo laiką taip, kad užtikrintų efektyvų bet kurio bankroto proceso administravimą, Programoje turėtų būti vertinamas darbo krūvis pagal visų administruojamų bankroto procesų skaičių.

Pasiūlymas: Programoje vertinti administratoriaus darbo krūvį, administruojant ne tik įmonių, bet ir fizinių asmenų bankroto procesus.

6. KORUPCIJOS RIZIKA VIEŠŪJŲ IR PRIVAČIŲ INTERESŲ DERINIMO KONTROLĖS VYKDYMO SRITYJE

Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo⁸⁰ (toliau – Įstatymas) nuostatų įgyvendinimas Tarnyboje užtikrinamas patvirtinus valstybės tarnautojų ir darbuotojų pareigybių, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašą⁸¹ bei nustačius susipažinimo su Tarnybos valstybės tarnautojų ir darbuotojų pateiktų privačių interesų deklaracijų duomenimis tvarką⁸². Tarnyboje taip pat yra paskirtas už privačių interesų deklaracijų priėmimą, saugojimą, kontrolę ir konsultavimą atsakingas asmuo⁸³. Šiam darbuotojui suteikta teisė prisijungti prie Interesų deklaracijų informacinės sistemos (IDIS).

Nustatyti šie korupcijos rizikos veiksniai viešųjų ir privačių interesų derinimo kontrolės vykdymo srityje:

6.1. Nereglamentuota dovanų politika, gautų dovanų registravimo tvarka

Tarnyboje nenustatyta dovanų ar paslaugų priėmimo politika, nesudaryta valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens dovanų vertinimo komisija. Nesant priimtų teisės aktų, kuriuose būtų įtvirtinti konkretūs veiksmai ir procedūros, Tarnybos darbuotojai, gavę dovanų, gali nežinoti, kaip turėtų elgtis. Tinkamo įstaigos dovanų valdymo svarba nurodyta Antikorupcinės aplinkos viešajame sektoriuje kūrimo ir įgyvendinimo vadove).

Pasiūlymas: Siekiant užtikrinti veiklos skaidrumą ir vienodą situacijų vertinimą, patvirtinti gaunamų dovanų priėmimo (ar nepriėmimo), deklaravimo, registracijos tvarką, taip pat darbuotojus supažindinti su pageidaujama elgesiu tam tikromis aplinkybėmis bei atsakomybe už kyšio priėmimą, pažadą ar susitarimą priimti kyšį.

6.2. Nepakankamai užtikrinamas Tarnybos darbuotojų nešališkumas

Pagal Priežiūros taisyklių 10 punktą, paskirtas tikrintoju asmuo privalo užpildyti ir pasirašyti Priežiūros taisyklių priede nurodytos formos nešališkumo deklaraciją. Jeigu tikrintojas bent į vieną nešališkumo deklaracijoje pateikiamą klausimą⁸⁴ atsako teigiamai, jį paskyręs asmuo turi paskirti kitą

⁸⁰ Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.C0E550D6ADF0/IFNBhTJHJE>.

⁸¹ Patvirtintas Tarnybos direktoriaus 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. V1-466. Vėlesnės redakcijos: 2017-03-24 Nr. V1-58, 2017-05-15 įsakymu Nr. V1-222 į šį sąrašą įtrauktos darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, pareigybės.

⁸² Tarnybos direktoriaus 2017 m. rugsėjo 27 d. įsakymas Nr. V1-238.

⁸³ Tarnybos direktoriaus 2016-11-03 įsakymu Nr. V1-462 Veiklos organizavimo skyriaus valstybės tarnautojas.

⁸⁴ 1) Ar esate fizinio asmens, dėl kurio pradedamas patikrinimas, artimasis giminaitis (kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.135 straipsnyje), svainis ar sugyventinis, įstatymų nustatyta tvarka įregistravęs partnerystę, arba juridinio asmens, dėl kurio pradedamas patikrinimas, valdymo organo narys, valdymo organo nario artimasis giminaitis (kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.135 straipsnyje), svainis ar sugyventinis, įstatymų nustatyta tvarka įregistravęs partnerystę?

2) Ar tarp Jūsų ir asmens, dėl kurio pradedamas patikrinimas, yra pavaldumo santykiai?

3) Ar Jūsų nešališkumu gali būti pagrįstai abejojama, dėl kokių nors kitų priežasčių, galinčių sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą.

tikrintoją. Pažymėtina, kad nešališkumo deklaraciją teikia tik tikrintojas, o tai reiškia, kad kiti Tarnybos darbuotojai, galintys daryti įtaką patikrinimo rezultatams, turimų interesų tikrinamo asmens atžvilgiu nedeklaruoja. Pagal Tarnybos darbo reglamentą⁸⁵ dokumentas (pavyzdžiui, patikrinimo išvada) turi būti vizuotas dokumento rengėjo ir atitinkamo Tarnybos struktūrinio padalinio vadovo arba darbo grupės vadovo (kai dokumentą rengė darbo grupės narys). Kai rengiant dokumentą dalyvauja (yra pavedimo vykdytojas) kito Tarnybos struktūrinio padalinio valstybės tarnautojai ar darbuotojai, dokumentas taip pat turi būti vizuotas šio Tarnybos struktūrinio padalinio vadovo. Nenustatytas reikalavimas visiems patikrinime dalyvaujantiems Tarnybos darbuotojams pildyti Nešališkumo deklaraciją vertinamas kaip korupcijos rizikos veiksnys.

Pasiūlymas: Nustatyti, kad Nešališkumo deklaraciją pildo visi patikrinimo procese dalyvaujantys asmenys.

6.3. Neregamentuotas susipažinimo su privačių interesų deklaracijomis fiksavimas

Tarnybos direktorius, jo pavaduotojas ir struktūrinių padalinių vadovai (toliau – vadovai) susipažįsta su jiems tiesiogiai pavaldžių valstybės tarnautojų ir pagal darbo sutartį Tarnyboje dirbančių, privačius interesus deklaruoti privalančių, darbuotojų (toliau – darbuotojas) privačių interesų deklaracijų duomenimis⁸⁶. Pagal Tarnybos direktoriaus 2017 m. rugsėjo 27 d. įsakymo Nr. V1-238 „Dėl susipažinimo su privačių interesų deklaracijų duomenimis“ 1.2 punkto nuostatas, Tarnybos Veiklos organizavimo skyrius, vadovui prireikus, sudaro galimybę susipažinti su jam tiesiogiai pavaldžių darbuotojų privačių interesų deklaracijų duomenimis. Kadangi įsakyme nenustatyta, kad vadovai supažindinami pasirašytinai, kilus ginčui, pagrįsti supažindinimo faktą būtų sudėtinga. Nenustatyta susipažinimo su privačių interesų deklaracijomis fiksavimo tvarka yra teisinio reglamentavimo trūkumas, todėl laikomas korupcijos rizikos veiksniumi.

Pasiūlymas: Įsakyme dėl susipažinimo su privačių interesų deklaracijų duomenimis nustatyti, kad vadovai supažindinami pasirašytinai ir (ar) nustatyti, kad darbuotojai el. paštu privalo persiųsti savo tiesioginiam vadovui papildytą ar patikslintą privačių interesų deklaraciją.

6.4. Pastebėjimas dėl korupcijos rizikos Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo bei Klausimų ir užduočių komisijų nariams derinant viešuosius ir privačius interesus

Tarnyba skiria du darbuotojus Atestavimo komisijos nariais. Pagal Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos nuostatų⁸⁷ (toliau – Atestavimo komisijos nuostatai) 7 punktą, Komisijos narys turi nusišalinti pats arba yra nušalinamas, jeigu paaiškėja, kad

⁸⁵ Tarnybos direktoriaus 2017 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. V1-267 patvirtinto Darbo reglamento 56 p. Prieiga internete: <http://www.avnt.lt/assets/Veikla/Darbo+reglamentas+AVNT+patvirtintas.pdf>.

⁸⁶ Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2017 m. rugsėjo 27 d. įsakymo „Dėl susipažinimo su privačių interesų deklaracijų duomenimis“ Nr. V1-238 1.1 punktas.

⁸⁷ Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos finansų ministro 2016 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. 1K-24. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/db9fc890bf5711e5a6588fb85a3cc84b/pCmZYaMyNw>.

Komisijos narys yra asmens, su kuriuo susijusius klausimus nagrinėja Komisija, sutuoktinis, artimas giminaitis ar susijęs svainystės arba kitais ryšiais, galinčiais kelti abejonių priimant Komisijos sprendimus. Kadangi pagal Įmonių bankroto įstatymo 11⁴ straipsnio 2 dalies nuostatas Atestavimo komisija sudaroma iš 5 narių, iš kurių du nariai yra Tarnybos atstovai, todėl bet kuriam Tarnybos darbuotojui, atvykusiam laikyti kvalifikacinio administratoriaus ar restruktūrizatoriaus kvalifikacinio egzamino, abu Tarnybos deleguoti Atestavimo komisijos nariai turėtų nusišalinti dėl tarnybinių pareigų atsiradusių ryšių. Pagal Atestavimo komisijos nuostatų 8 punktą, Atestavimo komisijos posėdžiai yra teisėti, jeigu juose dalyvauja ne mažiau kaip 4 Komisijos nariai. Dviem Tarnybos skirtiems Komisijos nariams nusišalinus arba vienam Tarnybos paskirtam Komisijos nariui nedalyvaujant, o kitam nusišalinus, Komisijos posėdis būtų laikomas neteisėtu, taigi teisės aktuose yra įtvirtinti saugikliai, neleidžiantys naudotis tarnybine padėtimi.

Taip pat pažymėtina, kad Tarnybos darbuotojai, paskirti Klausimų ir užduočių komisijos nariais, dėl tarnybinių pareigų vykdymo disponuojantys informacija apie administratoriaus kvalifikacinių egzaminų klausimus ir užduotis, negalėtų laikyti kvalifikacinio egzamino būdami Tarnybos darbuotojai.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme, kad 2009–2012 m. du administratorių priežiūros institucijoje dirbantys asmenys⁸⁸ išsilaikė bankroto administratoriaus kvalifikacinius egzaminus ir buvo įrašyti į Bankroto administravimo paslaugas teikiančių asmenų sąrašą. Tarnybai perėmus administratorių veiklos priežiūrą nė vienas jos darbuotojas neišlaikė kvalifikacinio administratorių egzamino ir nebuvo įrašytas į Bankroto administravimo paslaugas teikiančių asmenų sąrašą.

Tarnyba, siekdama užtikrinti Atestavimo bei Klausimų ir užduočių komisijos narių nešališkumą, turėtų supažindinti darbuotojus su galinčiais kilti viešųjų ir privačių interesų konfliktais bei jų išvengimo būdais.

⁸⁸ Tuometinio bankroto administratorių veiklos priežiūrą vykdžiusio Įmonių bankroto valdymo departamento prie Ūkio ministerijos darbuotojai: 1. J. N. – įrašytas į sąrašą 2009 m. spalio 26 d.; 2. G. G. – įrašytas 2012 m. vasario 28 d. Pažymėtina, kad G. G. egzamino laikymo metu buvo Atestavimo komisijos nariu.

7. MOTYVUOTOS IŠVADOS

1. Išanalizavus Tarnybos veiklą bankroto administratorių patikrinimų srityje, darytina išvada, kad šioje srityse egzistuoja korupcijos rizika dėl šių korupcijos rizikos veiksnių⁸⁹:

1.1. Nereglamentuota visapusiškų ir tikslinių planinių patikrinimų poreikio nustatymo tvarka.

1.2. Nenurodoma atrankos kriterijų, naudotų sudarant planuojamų tikrinti administratorių sąrašą, taikymo eilės tvarka.

1.3. Tikrinamų administratorių atranką atlieka patikrinimų procese dalyvaujantis darbuotojas, kurio pareigybės aprašyme ši funkcija nėra nurodyta.

1.4. Skirtingos rūšies patikrinimus atlikti 2018 m. administratoriai buvo atrinkti pagal vienodus kriterijus.

1.5. Nenustatytas reikalavimas patikrinimų planui sudaryti taikytus kriterijus skelbti viešai.

1.6. Nenustatytas reikalavimas viešai skelbti metinių patikrinimų planų keitimo priežastis.

1.7. Atliekant patikrinimus nepakankamai naudojamosi duomenų bazių informacija.

1.8. Nenustatytas bankroto procesų, tikrinamų tikslinių patikrinimų metu, skaičius.

1.9. Nepakankamai pagrįstas neplaninio patikrinimo nutraukimas atsiėmus skundą.

1.10. Mažareikšmis teisės akto pažeidimas nustatomas neatlikus neplaninio patikrinimo, vien pagal pareiškėjo nurodytas aplinkybes.

1.11. Neviešinamos patikrinimų išvados, kuriose nustatyti administratoriaus veiklos pažeidimai, yra pagrindas skirti nuobaudą ar jos neskirti.

1.12. Planinių patikrinimų metu nustačius teisės aktų pažeidimus, neskirta nuobaudų.

2. Išanalizavus Tarnybos veiklą bankroto administratorių veiklos stebėsenos srityje, darytina išvada, kad šioje srityse egzistuoja korupcijos rizika dėl šių korupcijos rizikos veiksnių⁹⁰:

2.1. Vykdoma tik dalies nepriekaištingą reputaciją sudarančių kriterijų stebėseną.

2.2. Nereglamentuoti stebėsenos metu vertinami kriterijai, pagal kuriuos priimamas sprendimas dėl atsakomybės administratoriui taikymo.

2.3. Vertinant, ar administratorius pakankamai tobulino kvalifikaciją, mažinama nustatyta kvalifikacijos tobulinimo trukmė.

2.4. Nepakankamai reglamentuota stebėsenos dėl profesinės civilinės atsakomybės privalomo draudimo tvarka.

2.5. Nereglamentuotas paskirtų nuobaudų pakeitimas dėl administratorių pateiktų jų pareigų įvykdymą įrodančių dokumentų.

⁸⁹ Išvadas pagrindžiantys motyvai pateikti išvados dėl korupcijos rizikos analizės antrajame skyriuje.

⁹⁰ Išvadas pagrindžiantys motyvai pateikti išvados dėl korupcijos rizikos analizės trečiame skyriuje.

3. Išanalizavus Tarnybos veiklą kvalifikacinių bankroto administratorių egzaminų organizavimo, rezultatų vertinimo srityje, darytina išvada, kad šioje srityse egzistuoja korupcijos rizika dėl šių korupcijos rizikos veiksnių⁹¹:

3.1. Nenumatyta tikrinti asmenų, planuojančių laikyti kvalifikacinį egzaminą, nepriekaištingą reputaciją sudarančių dalies kriterijų.

3.2. Nenustatytas Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos narių kadencijų skaičius.

3.3. Dalis Klausimų ir užduočių komisijos narių yra ir Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos nariai.

3.4. Neužtikrinamas egzamino stebėtojų nešališkumas.

4. Išanalizavus Tarnybos veiklą bankroto administratorių atrankos programos administravimo srityje, korupcijos rizikos veiksnių nenustatėme, tačiau manome, kad administratoriaus atrankos procesas turėtų būti tobulinamas⁹²:

4.1. Programoje administratoriai juridiniai asmenys gali būti pranašesni už administratorius fizinius asmenis.

4.2. Kompiuterinė programa nenaudojama fizinių asmenų bankroto procedūrų administratorių atrankai.

4.3. Programoje vertinamas tik administratorių darbo krūvis administruojant įmonių bankroto procesus.

5. Išanalizavus Tarnybos veiklą viešųjų ir privačiųjų interesų derinimo kontrolės srityje, darytina išvada, kad šioje srityse egzistuoja korupcijos rizika dėl šių korupcijos rizikos veiksnių⁹³:

5.1. Nereglamentuota dovanų politika, gautų dovanų registravimo tvarka.

5.2. Nepakankamai užtikrinamas Tarnybos darbuotojų nešališkumas.

5.3. Nereglamentuotas susipažinimo su privačių interesų deklaracijomis fiksavimas.

Atsižvelgdami į išdėstytas aplinkybes ir siekdami užtikrinti skaidresnę ir efektyvesnę Tarnybos veiklą analizės metu nagrinėtose veiklos srityse, parengėme siūlymus, kurie pateikti korupcijos rizikos analizės išvados septintajame skyriuje.

⁹¹ Išvadas pagrindžiantys motyvai pateikti išvados dėl korupcijos rizikos analizės ketvirtajame skyriuje.

⁹² Išvadas pagrindžiantys motyvai pateikti išvados dėl korupcijos rizikos analizės penktajame skyriuje.

⁹³ Išvadas pagrindžiantys motyvai pateikti išvados dėl korupcijos rizikos analizės šeštajame skyriuje.

8. PASIŪLYMAI⁹⁴

1. Siekdami sumažinti korupcijos rizikos veiksnių įtaką bankroto administratorių patikrinimų srityse, teikiame Tarnybai įgyvendinti šiuos pasiūlymus:

- 1.1. Reglamentuoti visapusiškų ir tikslinių planinių patikrinimų poreikio procentinių dalių nustatymo tvarką.
- 1.2. Administratorių veiklos patikrinimo plane nurodyti atrankos kriterijų, naudotų sudarant planuojamų tikrinti administratorių sąrašą, taikymo eilės tvarką.
- 1.3. Tikrinamų administratorių atranką pavesti su patikrinimų atlikimu nesusijusiam darbuotojui, kurio pareigybės aprašyme būtų nustatyta patikrinimų atrankos atlikimo funkcija.
- 1.4. Nustatyti, kad skirtingos rūšies patikrinimams administratoriai atrenkami taikant skirtingus kriterijus.
- 1.5. Nustatyti, kad Tarnybos direktoriaus įsakyme, kuriuo tvirtinamas planuojamų tikrinti administratorių sąrašas, turi būti nurodyti visi atrankos metu naudoti kriterijai ir pateikta informacija apie neapibrėžtų atrankos kriterijų turinį.
- 1.6. Keičiant administratorių veiklos patikrinimo planą, nurodyti keitimo priežastį bei kriterijus, pagal kuriuos atrenkamas tikrinti kitas administratorius.
- 1.7. Instrukcijoje nustatyti, kokiose duomenų bazėse gali būti atliekamas administratoriaus vykdomų ar vykdytų pareigų tikrinimas ir atliekant tikrinimus įvertinti duomenų bazėse esančią informaciją.
- 1.8. Nustatyti tikslinio patikrinimo metu tikrinamų bankroto procesų skaičių.
- 1.9. Panaikinti neplaninio patikrinimo nutraukimo atsiėmus skundą pagrindą, jei pradėjus neplaninį patikrinimą buvo nustatyta kitų administratoriaus veiklos pažeidimų.
- 1.10. Reglamentuoti, kad mažareikšmis teisės akto pažeidimas gali būti nustatomas tik atlikus tyrimą.
- 1.11. Viešai skelbti nuasmenintas patikrinimų išvadas, kuriose būtų pateikta informacija apie patikrinimo rezultatus bei siūlymą skirti nuobaudą ar jos neskirti.
- 1.12. Reglamentuoti nuobaudų skyrimo ar atleidimo nuo atsakomybės tvarką už teisės aktų pažeidimus ir stiprinti Tarnybos darbuotojų gebėjimus.

2. Siekdami sumažinti korupcijos rizikos veiksnių įtaką bankroto administratorių veiklos stebėsenos srityje, teikiame Tarnybai įgyvendinti šiuos pasiūlymus:

- 2.1. Nustatyti nepriekaištingos reputacijos stebėjimo periodiškumą ir užtikrinti visų nepriekaištingą reputaciją sudarančių elementų stebėseną.

⁹⁴ Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, prašome per 3 mėnesius nuo šios išvados ir pasiūlymų gavimo dienos pateikti STT informaciją apie šioje išvadoje pateiktų pasiūlymų numatomą įgyvendinimą Jūsų įstaigoje.

2.2. Reglamentuoti kriterijus, į kuriuos atsižvelgiama siūlant skirti nuobaudą ar jos neskirti profesinės civilinės atsakomybės draudimo bei kvalifikacijos tobulinimo reikalavimų nesilaikiusiems administratoriams.

2.3. Vertinant, ar administratorius pakankamai tobulino kvalifikaciją per kalendorinius metus, vadovautis Bankroto administratorių ir restruktūrizavimo administratorių profesinės kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašu ir atsižvelgti į jame nurodytos būtinos kvalifikacijos tobulinimo trukmę per kalendorinius metus.

2.4. Nustatyti terminus, iki kada kalendoriniais metais turi būti patikrinta, ar administratoriai turi profesinės civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą.

2.5. Reglamentuoti nuobaudų skyrimo tvarką, kai administratoriai savo pareigas įvykdo tik paskyrus nuobaudą.

3. Siekdami sumažinti korupcijos rizikos veiksnių įtaką kvalifikacinių bankroto administratorių egzaminų organizavimo, rezultatų vertinimo srityje, teikiame Tarnybai įgyvendinti šiuos pasiūlymus:

3.1. Tikrinti, ar asmuo, siekiantis įgyti teisę teikti bankroto administravimo paslaugas, yra laikomas nepriekaištingos reputacijos pagal visus Įmonių bankroto įstatyme nurodytus kriterijus.

3.2. Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos nariams nustatyti ribotą iš eilės galimų kadencijų skaičių, pavyzdžiui, ne daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės.

3.3. Nustatyti, kad Atestavimo komisijos nariu negali būti darbuotojas, esantis Klausimų ir užduočių komisijos nariu.

3.4. Nustatyti, kad bent vienas Egzamino stebėtojas turi būti nešališkas, t. y. nesusijęs su egzamino organizavimu ir vykdymu Tarnybos darbuotojas. Egzamino stebėtoju nesiūlome skirti egzamino organizavime ar vykdyme dalyvaujančių Tarnybos darbuotojų.

4. Siekdami tobulinti bankroto administratorių atrankos procesą, teikiame Tarnybai įgyvendinti šiuos pasiūlymus:

4.1. Programoje vertinti fizinio administratoriaus darbo krūvį administruojant visus bankroto procesus, o atrinkus juridinį administratorių, labiausiai atitinkantį kriterijus, nurodyti juridinio administratoriaus darbuotoją, turintį teisę teikti bankroto administravimo paslaugas.

4.2. Nustatyti, kad fizinio asmens bankroto proceso administratorius visais atvejais skiriamas vadovaujantis Bankroto administratoriaus atrankos taisyklėmis ir naudojantis Programa.

4.3. Programoje vertinti administratoriaus darbo krūvį, administruojant ne tik įmonių, bet ir fizinių asmenų bankroto procesus.

5. Siekdami sumažinti korupcijos rizikos veiksnių įtaką viešųjų ir privačiųjų interesų derinimo kontrolės srityje, teikiame Tarnybai įgyvendinti šiuos pasiūlymus:

5.1. Patvirtinti gaunamų dovanų priėmimo (ar nepriėmimo), deklaravimo, registracijos tvarką, taip pat darbuotojus supažindinti su pageidaujama elgesiu tam tikromis aplinkybėmis bei atsakomybe už kyšio priėmimą, pažadą ar susitarimą priimti kyšį.

5.2. Nustatyti, kad Nešališkumo deklaraciją pildo visi patikrinimo procese dalyvaujantys asmenys.

5.3. Įsakyme dėl susipažinimo su privačių interesų deklaracijų duomenimis nustatyti, kad vadovai supažindinami pasirašytinai, ir (ar) nustatyti, kad darbuotojai el. paštu privalo persiųsti savo tiesioginiam vadovui papildytą ar patikslintą privačių interesų deklaraciją.

6. Atsižvelgiant į pateiktus pasiūlymus, atnaujinti Finansų ministerijos antikorupcinę programą.

Direktoriaus pavaduotojas

Egidijus Radzevičius

Agnė Putrimienė, tel. (8 706) 63 337, el. p. agne.putrimiene@stt.lt
Rengėjos tiesioginis vadovas: Vidmantas Mečkauskas, tel. (8 706) 62745,
el. p. vidmantas.meckauskas@stt.lt

PRIEDAI

1 priedas

**ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ĮVERTINTI TEISĖS AKTAI,
DOKUMENTAI IR INFORMACIJA****I. ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ANALIZUOTI TEISĖS AKTAI**

1. Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas.
3. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas.
4. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas.
5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gegužės 6 d. nutarimas „Dėl sutikimo reorganizuoti Audito ir apskaitos tarnybą, Turto vertinimo priežiūros tarnybą ir Įmonių bankroto valdymo departamentą prie Ūkio ministerijos“.
6. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymas Nr. 1K-344 „Dėl Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų patvirtinimo“.
7. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2016 m. sausio 19 d. įsakymas Nr. 1K-24 „Dėl Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos nuostatų patvirtinimo“.
8. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018 m. sausio 17 d. įsakymas Nr. 1K-7 „Dėl bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos personalinės sudėties patvirtinimo“, 2018 m. vasario 21 d. Nr. 1K-87 (su pakeitimais).
9. Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2007 m. kovo 23 d. įsakymas Nr. 4-108 „Dėl Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos personalinės sudėties patvirtinimo“ (su pakeitimais).
10. Administratorių veiklos priežiūros 2016 m. ataskaita, patvirtinta Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2017-02-28 įsakymu Nr. D4-238.
11. Administratorių veiklos priežiūros 2017 m. ataskaita, patvirtinta Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2018 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. D4-463.
12. Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2017 m. lapkričio 20 d. dokumentas „Dėl 2018 m. planuojamų tikrinti administratorių“.
13. Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos

Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2017 m. lapkričio 16 d. įsakymas Nr. V4-257 „Dėl įsakymo „Dėl bankroto administratoriaus, bankroto administratoriaus padėjėjo ir restruktūrizavimo administratoriaus kvalifikacijos egzamino, bankroto administratoriaus ir restruktūrizavimo administratoriaus profesinės kvalifikacijos pripažinimo testo vadovo ir stebėtojo paskyrimo“ papildymo.

14. Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos darbo reglamentas, patvirtintas Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2017 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. V1-267.

15. Bankroto administratorių ir restruktūrizavimo administratorių profesinės kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2017 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. V4-66.

16. Notarų veiklos tarnybinės priežiūros taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. lapkričio 15 d. įsakymu Nr. 1R-282.

17. Tarnybos 2016 m. lapkričio 23 d. dokumentas „Dėl 2017 m. planuojamų administratorių veiklos patikrinimų“.

18. Tarnybos 2017 m. lapkričio 20 d. dokumentas „Dėl 2018 m. planuojamų tikrinti administratorių“.

19. Turto arba verslo vertintojų ir turto arba verslo vertinimo įmonių veiklos patikrinimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2012 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 1K-422.

20. Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2016 m. lapkričio 3 d. įsakymas Nr. V1-462 „Dėl atsakingo asmens už privačių interesų deklaracijų priėmimą, saugojimą, kontrolę ir konsultavimą paskyrimo“.

21. Valstybės tarnautojų ir darbuotojų pareigybių, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašas, patvirtintas Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. V1-466. Vėlesnės redakcijos: 2017-03-24 Nr. V1-58, 2017-05-15 įsakymu Nr. V1-222.

II. ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ANALIZUOTI IR VERTINTI TEISĖS AKTAI, DOKUMENTAI IR INFORMACIJA

1. Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymas.
 2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. vasario 27 d. nutarimas Nr. 179 „Dėl Teismo skiriamo fizinio asmens bankroto administratoriaus kandidatūros siūlymo teismui taisyklių patvirtinimo“.
 3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 9 d. nutarimas Nr. 647 „Dėl Bankroto administratorių atrankos taisyklių patvirtinimo“.
 4. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2016 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. 1K-270 „Dėl bankroto administratorių ir restruktūrizavimo administratorių veiklos priežiūros taisyklių patvirtinimo“.
 5. Lietuvos Respublikos finansų ministro valdymo sričių 2018–2020 m. strateginis veiklos planas, patvirtintas finansų ministro 2018 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. 1K-112.
 6. Planinių ir neplaninių bankroto administratorių veiklos patikrinimų taisyklės, patvirtintos Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2016 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V1-341 (su pakeitimais).
 7. Bankroto administratoriaus, bankroto administratoriaus padėjėjo ir restruktūrizavimo administratoriaus kvalifikacijos egzamino, bankroto administratoriaus ir restruktūrizavimo administratoriaus profesinės kvalifikacijos pripažinimo testo organizavimo ir vykdymo taisyklės, patvirtintos Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2017 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. V4-108.
 8. Susipažinimo su Tarnybos valstybės tarnautojų ir darbuotojų pateiktų privačių interesų deklaracijų duomenimis tvarka, patvirtinta Tarnybos direktoriaus 2017 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. V1-238.
 9. Planinių bankroto administratorių veiklos patikrinimų instrukcija, patvirtinta Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2017 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. V1-68.
 10. 2017 metų bankroto administratorių veiklos patikrinimų planas, patvirtintas Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2016 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. V4-122.
 11. 2018 m. bankroto administratorių veiklos patikrinimų planas, patvirtintas Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2017 m. lapkričio 17 d. įsakymu Nr. V4-265.
-